

Fiyatı 250 kuruş

Politika

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

SALI
23
MAYIS 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara : İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara : 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1779.

Mili Güvenlik Kurulu Ecevit'in başkanlığında toplandı

MİT'in yeniden organize edilmesi için çalışılıyor

★ ECEVİT'İN BAŞKANLIĞINDA TOPLANAN MİLLİ GÜVENLİK KURULU TOPLANTISINDA NATO POLİTİKASI VE ULUSAL SAVUNMA STRATEJİSİ GÖRÜŞÜLDÜ

HABER MERKEZİ

Milli Güvenlik Kurulu dün Başbakanlık'ta Başbakan **Bülent Ecevit**'in başkanlığında Türkiye'nin NATO politikası, ulusal savunma stratejisi ve valiler toplantısında ele alınan konular görüşülmüştür.

Toplantıda istihbarat örgütlerinin reorganizesi konusu da ele alınmıştır.

Toplantıya, Genelkurmay Başkanı **Orgeneral Kenan Evren**, Başbakan Yardımcıları **Orhan Eyüboğlu, Turhan Feyzioğlu ve Faruk Sükan**, Kara Kuvvetleri Komutanı **Orgeneral Nurettin Ersin**, Deniz Kuvvetleri Komutanı **Oramiral Bülent Ulusu**, Hava Kuvvetleri Komutanı **Orgeneral Etem Ayan**, kurul üyesi bakanlar, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri **Orgeneral Tahsin Şahinkaya** ve Jandarma Genel Komutanı **Korgeneral Şahap Yardımoğlu** katılmıştır.

Başbakanlık'taki Bakanlar Kurulu salonunda saat 9.15'de başlayan toplantıya rahatsızlığı nedeniyle Cumhurbaşkanı **Fahri Korutürk** katılamamış, onu temsilen Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri **Haluk Bayülken** hazır bulunmuştur.

Milli Güvenlik Kurulu'nun dünkü toplantısında, Başbakan Bülent Ecevit'in 67 ilin valisi ile önceki gün yaptığı toplantıda ele aldığı konular görüşülmüştür. Toplantıda, valilerin yetkilerinin artırılması, olaylarda polis ve jandarmanın daha da etkin müdahalesinin sağlanması ile istihbarat örgütlerinin reorganizasyonunun gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, daha önce kapatılmış bulunan cinayet dosyalarının yeniden açılması ve anarşik olaylara karşılık özel timlerin oluşturulması yolundaki öneriler de görüşülmüş ve Bakanlar Kurulu'na bildirilmek üzere bu yolda tavsiye kararları alınmıştır.

Toplantıda ABD silah ambargosu nedeniyle ortaya çıkan NATO ile ilişkilerin yeni boyutları da görüşülmüş ve NATO politikasının saptandığı bildirilmiştir. Milli Güvenlik Kurulu üyeleri, hükümet tarafından oluşturulmaya çalışılan Ulusal Savunma Kavramının da hangi stratejiye oturtulacağı konusunu da ele almışlardır.

MSP, AP'nin ve MHP'nin mitinglerine katılmıyor

HABER MERKEZİ

26 Mayıs günü AP İstanbul'da, MHP Erzurum'da miting düzenlerlerken, Milli Selamet Partisinin bu mitinglere katılmayacağı ve hiçbir şekilde desteklemeye-

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

Politika okurlarına duyuru

Gazetemizin dağıtımı, Türkiye'de dağıtım alanında faaliyet gösteren iki tekelden biri olan **Hürriyet Gazete Dağıtım Anonim Şirketi** tarafından yürütülmektedir. Bir hafta kadar önce kısa adı Hürdağıtım olan bu şirkette işçilerin sendikal örgütlenmesinin kırılmak istenmesi ile patlak veren anlaşmazlığın boyutları gitgide büyüyerek bugüne kadar gelmiştir. Bu süre içinde, gazete dağıtımında önemli aksamalar olmuş ancak dağıtım gene de sürmüştür.

Ancak dün, Hürdağıtım Şirketi kendine bağlı tüm bölge temsilciliklerine, şirketin faaliyetini feshettiğini bildirmiştir. Ne var ki en doğal «ticaret» kurallarına ve ahlâkına bile aldırış etmeyen bu dağıtım tekeli, dağıtımını üstlendiği gazetelere ve bu arada Politika'ya haber bile vermek gereğini duymamıştır. Bu durumda bugün dağıtımı tamamen kendi olanaklarımızla örgütleme yoluna gittik; Ancak son derece sınırlı bölgelere dağıtım yapabildik.

Türkiye'ye yayılmış bir dağıtım ağı bugün Politika gibi bir gazetenin, hatta en büyük tirajlı gazetelerden biri de olsa «tek» bir gazetenin gücünü aşar. Bu yüzden Politika Gazetesi bugünden itibaren pek çok bölgede dağıtılmama tehlikesi ile karşı karşıyadır. Yeni bir dağıtım örgütlemesi ya da bir başka dağıtım şirketi ile anlaşma yapılana kadar da bu aksaklığın önüne geçilmesi olanaksızdır. Bu engellemeyi sınıf savaşımının doğal sonucu olarak değerlendirmekteyiz. Böylesi engellemelerle karşılaşmamanın yolu ise bu konuda tekellere bağımlı olmayan bir dağıtım örgütlenmesine sahip olmaktan geçmektedir. Bu ise en azından belli bir süreye sahip olmakla mümkündür.

Engellemelerin niteliği ve boyutu ne olursa olsun Politika'nın susmayacağını burada bir kere daha vurguluyoruz. Dağıtımımızın ciddi ölçüde aksayacağı bu günlerin çok kısa süreceği umut ve inancıyla, durumu okuyucularımızın bilgisine sunarız. **POLİTİKA**

Yurtdışındaki işçilerin oy hakkı için yasa hazırlanıyor

★ YÜKSEK SEÇİM KURULU BAŞKANI AYDIN, YURTTAŞLARIN OYLARINI MEKTUPLA KULLANACAKLARINI AÇIKLADI

Hayri BİRLER (ANKA)

ANKARA — Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, yurtdışındaki Türkiyelilerin seçimlerde oy kullanmalarını sağlamak amacıyla mevcut seçim yasasında bir değişiklik yapılacağını açıklamıştır. Aydın, Başbakan **Bülent Ecevit**'le birlikte Federal Almanya'ya yaptığı ziyaret sırasında F. Alman yetkilileri ile konunun görüşüldüğünü ve Almanların «olay çıkarmamaları ve Almanya'nın hükümranlığına dokunmamaları kaydıyla» Türkiyelilerin oy kullanmalarının sağlanması için ellerinden gelen çabayı göstereceklerini söylediklerini bildirmiştir. Aydın, seçim yasasında yapılacak değişiklikle, yurtdışındaki Türkiyelilerin «mektupla oy kullanabilmelerinin sağ

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Senato ve Meclis bugün ayrı ayrı toplanıyor

Mobilya Komisyonu'na üye seçimi yarın yapılıyor

★ BUGÜNKÜ TOPLANTININ GÜNDEMİNDE, «DEVLETÇE İŞLETİLECEK MADENLER» HAKKINDAKİ YASA TASARISI VE «SAVURGANLIĞIN ÖNLENMESİ»NE İLİŞKİN YETKİ TASARISI GÖRÜŞÜLECEK

ANKARA, (İSTA)

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurulları bugün ayrı ayrı, yarın da birleşik olarak toplanacaktır. Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi'nin bugünkü toplantısında soru, araştırma ve genel görüşme gibi denetim konularının yanında **«Savurganlığın önlenmesi»**ne ilişkin yetki ile **«Devletçe işletilecek madenler»** hakkındaki yasa tasarıları bulunmaktadır. Bu arada Plan Komisyonunda görüşülmesi tamamlanan Yeni Vergi Kanunu Tasarısı ise, henüz basılıp dağıtılmadığı için bugünkü toplantı gündemine alınmamıştır.

BİRLEŞİK TOPLANTI

Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Genel Kurullarının yarınki birleşik topantısında meclis soruşturma önergeleri ele alınacaktır. Yarınki toplantıda **«Memuriyet mevki** ve nüfuzunu kötüye kullandıkları» iddiasıyla eski Başbakan **Süleyman Demirel**, Maliye eski Bakanı **Yılmaz Ergenekon** ve Ticaret eski Bakanı **Halil Başol** hakkında bir **«Meclis Soruşturması»** açılmasına ilişkin öner-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

ÇUK

KABAK

Anti - komünizm'ine «muhbir»liği de ekleyen Tercüman'ın yazarı Ahmet Kabaklı'yı bir Tercüman okuruna sorduk.
— Kabak tadı verdi, dedi.

A.E.

Beytepe'de faşistler öğrencilere saldırdı

4 Eğitim Enstitüsü dün öğrenime açıldı

Dün açılan Fikirtepe Atatürk Eğitim Enstitüsü..

★ ANKARA'DA 4 YERE PATLAYICI MADDE ATILDI

HABER MERKEZİ

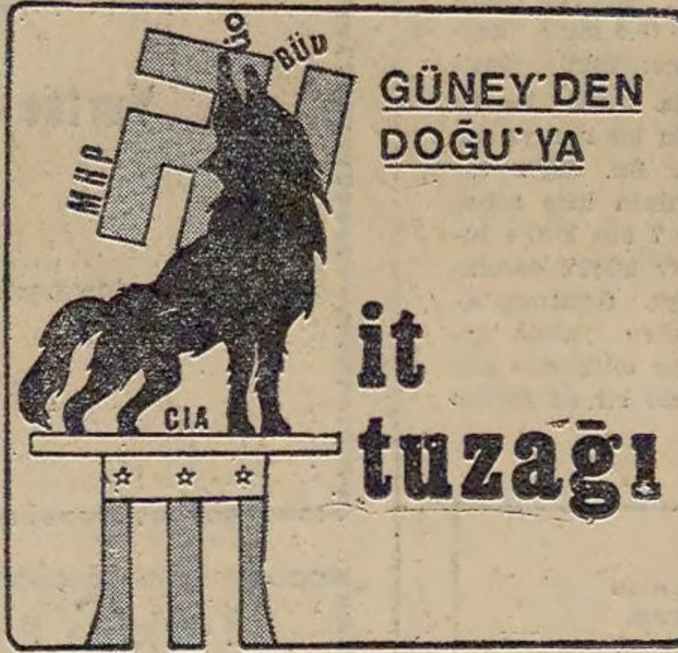
MC iktidarları dönemlerinde çoğunluğu faşistler tarafından işgal edilen Eğitim Enstitülerinden İstanbul Atatürk ve Ortaköy eğitim enstitüleri dün sabah çok sıkı güvenlik önlemleri altında öğretime açılmıştır.

Faşist işgal dönemlerinde okullarına gidemeyen öğrencilerle bu yıl kayıt yaptıran yüzlerce ilerici - devrimci öğrenci dün sabah toplu olarak enstitülerine gitmişlerdir. İstanbul'da yıllardır faşistler tarafından bir eylem merkezi olarak kullanılan Fikirtepe Atatürk Eğitim Enstitüsünün bulunduğu çevre jandarma ve polis tarafından kontrol altına alınmış tüm giriş ve çıkışlarda aramalar yapılmıştır. Bu arada eğitim enstitüsü karşısındaki **«faşist barınağı»** yurt binasında arama yapılmıştır. Arama ile ilgili herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

AÇILIŞ TÖRENİ

Atatürk Eğitim Enstitüsünde okuyan ilerici - devrimci öğrencilerin toplu halde okula girmesinden sonra Müdür Mustafa

(Devamı Sa. 7. Sü. 7'de)

43 MHP'li, mahalle basmaya kalkışırken ele geçiriliyor

Cezaevi Müdürü Cengiz Aksu, ETKO ile ilgili olarak MHP'lileri uyardı

Röportaj: Mehmet Barak

- 1 -

Adana Cezaevi Müdürü Cengiz Aksu, ziyaretçi giriş katlarındaki koridorları dolaşıp odasına dönerken, bir süre önce ÇUKOBİRLİK'in özel otosuyla mahalle basmaya teşebbüsten tutuklanan 43 MHP'liden ikisinin, isimlerini vererek «derhal» yanına getirilmesini istedi. Emir yerine getirildi. İri yarı, ayaklarında siyah şalvar bulunan iki genç, ellerini kollarını sallayarak, müdürün huzuruna çıktılar.

«— ETKO nedir?» dedi, müdür, «taraftarlarınız, ziyaretçileriniz tüm koridorları doldurmuş yazılarla. Benim başımı belaya sokmayın.»

İki MHP'li cezaevi müdürünün kendilerine böyle bir soru sorma yetkisinin olmadığını iyi biliyorlardı. Önce birbirlerinin yüzüne baktılar sonra ikisi birden cevapladı:

«Bilmiyoruz. Haberimiz yok..»

«Nasıl yok. ETKO ya da Esir Türkleri Kurtarma Ordusu. Kim kimi kurtarıyor anlamadım. Hadi çıkın şimdi. O duvarları boya aldırıp kapattıracağım. Taraftarlarınıza da söyleyin, koridorlara böyle yazılar yazdıkları takdirde, sizlerin görüşmeye çıkmanızı yasaklarım..»

Sıcaklar, Adana'yı yakıp kavuruyordu. Jandarma engelinden kurtulup Cengiz Aksu'nun odasına yöneldiğimiz sıra, odadan çıkan iki MHP'li sözcü, omuzumuzdaki fotoğraf makinasına göz attıktan sonra bizi bir hayli süzdü. Kendi kendilerine birşeyler mırıldandılar. Aldırmadık. Cezaevi müdürü yeni tayin edilmiş. Kendi deyimiyle «tarafsız bir tutum» içinde. «Kafa yapılarını da tutuklayamayız» düşüncesiyle kitap üzerindeki yasakları kaldırmış. Ve cezaevine yeni bir düzen getirmiş.

Konuya giriyoruz. «Haklısınız» diyor. «Duvarlar baştan başa ETKO ve benzeri yazılarla dolu. Hem de kazına

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Cezaevi duvarlarındaki ETKO ile ilgili yazılara ilişkin, MHP'lilere uyarıda bulunan Adana Cezaevi Müdürü Cengiz Aksu...

Adakobirlik Genel Müdürü Akın Özdemir, MHP'lilerin Çukobirlik'ten sağladıkları milyonların nereye gittiğini soruyor...

Orta dereceli okullarda yaz tatili başladı

ANKARA (ANKA)

Orta dereceli okullarda yaz tatili dün başlamıştır. Yaz tatiline dün başlayan orta dereceli okullarda, 24-25 Mayıs tarihleri arasında öğretmenler kurulu toplanacak, tamamlama kursları da 29 Mayıs Pazartesi günü başlayacak, 15 Haziran Perşembe günü sona erecektir.

Tamamlama sınavları ise 19 Haziran - 7 Temmuz tarihleri arasında yapılacaktır. 10 _ 11 Temmuz tarihlerinde öğretmenler kurulu tekrar toplanacaktır. Orta dereceli okullarda bütünleme sınavları da 13-27 Eylül tarihleri arasında yapılacaktır.

Yeni Çeltek Kömür İşletmelerinde 980 işçi greve başladı

HAVZA, (A.A.)

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Yeraltı ve Yerüstü Devrimci Maden-İş Sendikasına üye 980 işçi, dün sabah Yeni Çeltek Kömür İşletmesinde greve gitmiştir.

Sendika Başkanı İbrahim Çalık, işverenin beş aydır toplusözleşme görüşmelerine yanaşmadığını, bunun için de greve gitmekten başka çare bulamadıklarını söylemiştir.

Gündüz ortalama 500 ton lin

(Devamı Sa. 7. Sü. 6'da)

Petrol-İş bugün Dörtyol Boru Hattında da greve başlıyor

ANKARA (İSTA)

Türk-İş'e bağlı Türkiye Petrol Kimya Azot ve Atom İşçileri Sendikası Petrol-İş'in bugün Dörtyol Boru Hattında da grev başlayacağı açıklanmıştır. Sendika Genel Başkanı **Cevdet Selvi**, dün Türk-İş Genel Merkezinde düzenlediği basın toplantısında Batman işyerlerinde başlayan grevden bu yana yetkililerin olumlu hiçbir girişimde bulunmadıklarını belirtmiş, bu ilgisizlik sonucu bugün başlayacak olan grevin Shell, Mobil ve ATAŞ-ın çalışmalarını direkt olarak etkileyeceğini söylemiştir.

Hükümeti desteklediklerini, ancak sendika üyesi işçilerin ekonomik ve demokratik haklarını da sonuna kadar kararlılık içinde savunacaklarını bildiren Selvi, **«İsteklerimiz koparabileceğimiz kadar değil, yaşayabileceğimiz kadardır»** demiştir.

İpraş Rafinerisinde DGM direnişinde atılan işçilerin yeniden işlerine alınmasını istediklerini de hatırlatan Selvi, toplusözleşme görüşmelerinde anlaşmazlığa neden olan önemli maddelerden bi-

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

EKONOMİDEN POLİTİKAYA

ÖZLEM ÖZGÜR

Sermayenin hedefi: CHP-AP Koalisyonu

Kimi önemli göstergelere bakılırsa, sermaye sınıfı ve özellikle de onun işbirlikçi - tekelci kesimi, CHP ağırlıklı hükümeti belli konularda karşısına almaya, bir bütün olarak da onu yıpratmayı amaçlayan girişimlerde bulunmaya başlamıştır. Girişimlerin bu doğrultuda geliştiğini, hem tekelci sermayenin buyruğundaki gerici büyük basının, hem de işbirlikçi - tekelci sermayenin ekonomik ve politik örgütlerinin, son günlerde iyice belirginleşen tutum ve tavrından çıkarmak olanaklıdır...

İşbirlikçi - tekelci sermayenin, son günlerde böylesi bir tutum içine girmesi, elbette ki nedensiz değil. Bu noktada, ilk akla gelen soru şu: Üstesinden gelinebilirse bu girişimlerin, esas olarak ilk fırsatta CHP ağırlıklı hükümeti işbaşından uzaklaştırmayı hedeflediği söylenebilir mi? Birkaç nedenle söylenemez. İlk kez, en azından bugün için, CHP ağırlıklı hükümetin yerine bir başka seçenek yok...

Kuşkusuz, böylesi bir seçeneğin olmayışını, salt bugünkü meclis aritmetiğine bağlamıyoruz. Meclis aritmetiklerinin kısa sürelerde bile değişebilirliği, en azından bu meclis içinde her zaman olanaklıdır. Ne var ki, Türkiye'nin bugünkü koşulları, bugünkü sınıfsal güç dengesi, parlamento dışı muhalefetin konumu, yeni bir MC Hükümeti oluşturmak amacıyla, mevcut meclis aritmetiğini değiştirmeye elvermez... Açıkcası, birinciye dayalı olarak şu da söylenebilir ki, işbirlikçi - tekelci sermayenin, bugün için, ne elinde böylesi bir seçenek var, ne de CHP ağırlıktı hükümeti işbaşından uzaklaştıracak gücü var...

O halde, CHP ağırlıklı hükümeti karşıya almanın ve onu yıpratmanın anlamı ve amacı nedir? İşbirlikçi - tekelci sermaye, yıllardır kendisine güçlü bir hükümet arıyor, güçlü bir hükümetin koşullarını yaratmak istiyor... Güçlü hükümetin bir yanı faşizm, öbür yanı da CHP - AP koalisyonu... İşbirlikçi - tekelci sermayenin, yıllar önce gündeme getirdiği bu istek, bugün de geçerliğini koruyor ve bu doğrultudaki girişimler sürdürülüyor...

İşte, CHP ağırlıklı hükümeti yıpratmanın altında yatan temel neden bu... CHP ağırlıklı hükümet, AP kongresine değin yıpratılacak, kitlelerin gözünde bu hükümetin ve CHP'nin de bunalımların üstesinden gelemediği izlenimi yaratılacak ve eski «terane» yeniden gündeme getirilecek... Güçlü hükümet - güçlü devlet: CHP-AP koalisyonu? Ya da, en azından, bu yıpratma CHP'nin ve CHP ağırlıklı hükümetin iyice sağa çekilmesi sonucunu doğuracak, AP'den yapılacak yeni transferler sonucu güçlendirilecek olan bu hükümet, bir anlamda, güçlü hükümet - güçlü devlet isteğinin ilk adımını oluşturacak... Kaldı ki, böylesi bir olasılık, Demirel'e karşın bile, AP'nin bir CHP - AP koalisyonuna evet demesi sonucunu getirecek... İşbirlikçi - tekelci sermayenin, tüm isteği, tüm düşü ve tezgahladığı oyunun özü bu...

Akla gelen bir başka soru da şu: CHP ağırlıklı hükümet, Türkiye'nin bunalımlarına, büyük bir ağırlıkla işbirlikçi - tekelci sermayenin isteği doğrultusunda çözüm yolu ararken, IMF'lerin, Dünya Bankası'nın, emperyalist - kapitalist sistemin öteki önemli kuruluşlarının istekleri, hemen hemen aynen karşılanırken, işbirlikçi - tekelci sermayenin bu hükümetten şikâyeti nedir?

Türkiye'de toplumsal güçler dengesinin ilerici güçlerden yana hızla değişmesi, CHP'nin kendi kitle tabanının hızla sola kayması ve tüm bunlara koşut olarak da CHP'nin ve CHP ağırlıklı hükümetin ikircikli bir konum kazanması, pekçok noktada yalpalayan bir tutum içine girmesi sonucunu doğuruyor... İşbirlikçi - tekelci sermaye, CHP ağırlıklı hükümete tam anlamıyla güvenemiyor, yüzde yüz ve her konuda bu benim hükümetimdir diyemiyor...

İşbirlikçi - tekelci sermayenin, CHP ağırlıklı hükümete güvenemediği ya da onun hükümetten şikâyetçi olduğu bir dize konu var... Ve bu şikâyetler, salt ekonomik alanda sınırlı değil... Bu şikâyetler, ekonominin de ötesinde ve fakat, ona dayalı olarak, sosyal ve siyasal yapıdan daha da öteye, Türkiye'nin dış politikasına değin uzanıyor... Olaylar geliştikçe, önümüzdeki günlerde, bu noktalara da ayrıntılarıyla değineceğiz... Bir de, CHP'nin ve CHP ağırlıklı bu hükümetin bu ikircikli durumunu sürdürmesinin, sürekli yalpalamasının, kime ne kazandıracağı noktasına... Ama şu kadarı şimdiden söylenebilir: CHP ağırlıklı hükümet ve CHP üst yönetimi, bu ikircikli durumunu sürdürdükçe, işbirlikçi - tekelci sermayenin tuzağına düşülecek ve geniş emekçi yığınlara, bunun da hesabını vermek CHP üst yönetimi için pek kolay olmayacaktır...

ÖLÜM DİRİM SAVAŞI YA DA TRAFİK HAFTASI'NIN ARDINDAN

Fahri CAN

OZAN ENVER GÖKÇE, BİR ŞİİRİNDE «ÖLÜM ADIN KALLEŞ OLSUN» DİYOR. EVET GERÇEKTEN KALLEŞTİR, HELE TRAFİK CİNAYETLERİNDE DAHA DA KALLEŞTİR. AMA ÖLÜMLERİN ACISINI UNUTTURACAK İLİŞKİLER DE VARDIR: DOSTLUK, KARDEŞLİK, AYRICALIKSIZ YARDIM GİBİ... DEĞİLSE, ÖLÜM İKİ KEZ KALLEŞ OLUR. DEĞİLSE, DİRİM SÜRGİT ÖLÜME TUTSAK KALIR. BU DA İNSANIN TUTSAKLIĞIDIR. BÖYLE BİR TOPLUMDAN DA, TRAFİK HAFTALARINDAN DA HİÇBİR ŞEY BEKLENEMEZ...

Yurdumuzda araç sayısı arttıkça, yollar daraldıkça, eskidikçe, bilgiden pratikten yoksun «naylon ehliyetnameli» şoförler yolları kapladıkça, trafik kazaları dolayısıyla da «trafik cinayetleri» çoğalıyor; dirimi ölüm kovalıyor kısacası.

Konuyla ilgili bütün iyi niyetli çabalar, üzücüdür ki zincirin son halkasında beklenen olumlu gelişmeleri bir türlü sağlayamıyor. Örneğin «Trafik Haftası» olarak düzenlenen ve herkesin uyarıldığı, kurallara titizlikle uyulmanın istendiği günlerde bile nice canlar yitirildi.

UYGARLIK ÖLÇÜTÜ MÜ?

Oysa «Trafik Haftası» «önem verenler anımsayacaklar», ilgili kuruluşların çeşitli etkinlikleriyle, TRT'nin pekçok programıyla belli bir işlevi yerine getirmiştir. Bu arada Ulaştırma Bakanının Sayın Cumhurbaşkanını ziyaretiyle bu işlevin önemi daha da vurgulanmıştır. Sayın Koru türk'ün trafik kazalarının azalmasını dileyip bu konudaki çalışmaların desteklenmesini istemesi, kaza sayılarının ulusları uygar sayıp saymama konusunda bize bir ölçüt olabileceğini söylemesi boşuna değildir.

Gerçekten de trafik kazalarının az olduğu ülkelere baktığımızda, bunları bizimle, bizim gibi ülkelerle karşılaştırdığımızda aramızda sosyo - ekonomik ve kültürel yönden uçurumların olduğu görülür. Neden bu böyledir demek bile gereksizdir. Çünkü yukarda saydığımız koşullar dörtbir yanımızı sımsıkı sarmıştır. Bunun yanısıra da özellikle Güney' de ve Trakya'da gelişen kara yolu taşımacılığı (tankerler «TIR»lar) trafiği iyice altüst etmektedir.

Bütün bunlar yanyana gelince yola çıkan bir vatandaşa hiçbir araç, hiçbir yetkili güvence verememektedir. Kısaca bir yandan siyasal cinayetlerle, bir yandan da trafik cinayetleriyle ülkemiz ozan Ceyhun Atuf Kansu'nun deyimiyle bir «Ağıtlar Toplumu» olma bahtsızlığını korumaktadır.

YA KAZAYA UĞRAYANLARA REVA GÖRÜLEN MUAMELE

Bunlar da yetmiyormuş gibi, kazaya uğrayanların görevlilerden, özellikle hastane yetkililerinden gördüğü kötü mü kötü karşılık, insanlarımıza ayrı bir ağıt sancısı getiriyor. Bir de bunlara resmi ilişkileri eklemek gerekiyor. Bu alanda örnekler oldukça çok. Ama duyduğumuz ilginç bir örneği verelim: Trafik Haftası'nın son günü Mersin Erdemli yolunda bir otobüs, içinde 4 asteğmen bulunan özel bir taksiyi ezdi. 4 asteğmen anında yaşamlarını yitirdiler. Vatani görevlerini yaptıkları İncirlik Hava Üssü'nün yetkilileri kazanın görev sırasında ve asteğmenlerin resmi giyimli olmadığı (Oysa biri üniformalıydı) gerekçesiyle kazayı yalnızca Karayolları Trafik Ekipleri'nin incelemesine bıraktılar. Raporun nesnel olarak düzenlenip düzenlenmediğini araştırmadılar bile. Üstelik de nöbetçi yüzbaşı tarafından «otobüsün suçlu olduğu» söylenirken, bu raporun değişebilirliğine de dikkat çekildi.

Burada insan şunu düşünüyor ister istemez. Ölenler ordunun kadrolu subayı olsa durum böyle mi olurdu? En azından kazanın titizlikle soruşturulması yapılmaz mıydı? Öncelikle, ölen yedek subayların ailelerine «hukuki yardım» düşünülmez miydi? ve...

KALLEŞ ÖLÜM...

Özetlemeye çalıştığımız gibi, «Trafik Haftası», trafik cinayetlerini azaltmamıştır. Ve gene vatandaşlarımız trafik anarşisi içinde ölüm - dirim savaşını vermişlerdir, vermektedirler. En acısı da bu tür kurbanlara, kurbanların yakınlarına gösterilen ayrıcalıklı, eşitsizlik ilişkiler hâlâ son bulmamıştır.

Ozan Enver Gökçe, bir şiirinde «Ölüm adın kalleş olsun» diyor. Evet gerçekten kalleştir, hele trafik cinayetlerinde daha da kalleştir. Ama ölümlerin acısını unutturacak ilişkiler de vardır: Dostluk, kardeşlik, ayrıcalıksız yardım gibi... Değilse, ölüm iki kez kalleş olur. Değilse, dirim sürgit ölüme tutsak kalır. Bu da insanın tutsaklığıdır. Böyle bir toplumdan da, Trafik Haftalarından da hiçbir şey beklenemez...

BİR EKMEK BİR Politika

ikisinden de "vazgeçilemez"

YORUM oya baydar

İnsancıl amaçlarmış...

Afrika'nın zengin maden yatakları, doğal kaynakları, öteden beri sömürgeciyi, emperyalisti bu kıtaya çeken başlıca etken olmuştur. Afrika uyandı, kaynaklarına, zenginliklerine, insanına, geleneğine sahip çıkıyor hızla. Ama ne savaşlar, ne kan, ne can bahasına...

Birkaç gün önce, Fransa ve Belçika, ABD'nin maddi desteği, İngiltere'nin ve Afrika'daki tüm ırkçı gerici rejimlerin alkışları arasında, Zaire'nin Şaba eyaletine paraşütçü birliklerini indirdiler. Yani kısacası ve açıkçası, Zaire'ye silahlı müdahalede bulundular. Minareyi çalan kılıfını hazırlayacağı için, bir de gerekçesi var bu istilanın, bu saldırının: Şaba eyaletinde Mobutu rejimine karşı gerillaların ayaklandıkları bölgede çok sayıda Fransız ve Belçikalı'nın bulunduğu, bazı misyonerlerin ve beyazların ayaklanma sırasında öldürüldüğü gerekçesi... Konuyla ilgili açıklama yapan tüm emperyalist ülke devlet adamları, «insancıl amaçlar»dan söz ettiler nutuklarında. «İnsancıl amaç», yani bağımsızlık savaşı veren Kongo Halk Kurtuluş Cephesi'nin sürdürdüğü savaş sırasında hayatlarını kaybetme tehlikesi bulunan beyazların kurtarılması amacı, daha doğrusu bahanesi...

Emperyalist propagandaya kapılacak, olayı onların ağızlarından dinleyecek olursanız, bir an için, «eh adamlar haklı, o kadar beyazın ölümüne göz yumamazlar ya» diyebilirsiniz. Ama işin aslını faslını şöyle bir araştırıp, yalanı dolanı ortaya çıkarırsanız, o zaman da ne emperyalistlerin insancıllığının ne menem bir insancıllık olduğunu görürsünüz.

Hiroşima'da, yüzbinleri atom bombasıyla yakarak öldüren ve değil bir kuşağı birkaç kuşağı sakat bırakanlar; Vietnam'da napalm bombalarıyla çocukları, tarlaları yakanlar; kendi ülkelerinde zencilere kan kusturanlar; daha dün Sahra'da bağımsızlık savaşı veren Polisario gerillalarının üzerine yine aynı «insancıl amaçlar'la» bomba kusan, kadın, çoluk çocuk, bu yiğit halkı ölüme mahkûm edenler; insanların açlıktan öldüğü bir dünyada fiyatlar düşmesin diye gıda maddelerini denize dökenler; hergün dünyanın dört bir yanında bağımsızlıktan, savaşsız sömürüsüz bir dünyadan yana oldukları için, yüzbinlerce insanı kurşunlatanlar; darağaçları kuranlar, Nötron Bombaları imal edenler, tutmuşlar şimdi insancıl amaçlardan söz ediyorlar. Birkaç misyoner, birkaç beyaz paralı asker ve casusları, ajanları bağımsızlık savaşı verenlerin karşısına çıktıklarında öldürüldüler diye...

Gazeteler, ajanslar yalan kusarken, o «insancıl amaç»ın ne olduğunu anlatalım biz size. Emperyalist ülkelerin elele verip işgal birlikleri yolladıkarı ve bağımsızlık savaşımı veren Şaba bölgesi halkını toplu kırıma uğrattıkları bölge, Zaire'nin maden ocakları ve doğal kaynaklar açısından en zengin bölgesidir. Ve bu bölgedeki madenlerin büyük bölümü, emperyalist güçler tarafından işletilmekte veya kullanılmaktadır. Zaire diktatörü işbirlikçi Mobutu satmıştır ülkenin zenginliklerini, tıpkı yıllarca önce bölgede devrimi gerçekleştiren, uyanan Afrikanın uyanışını hızlandıran Lumumba'yı da emperyalistlerin tuzağına düşürdüğü, sattığı gibi.

İnsancıl amaç dedikleri, emperyalistlerin sömürü amacıdır. Afrika halkının uyanışını, ülkesinin kaynaklarına sahip çıkma savaşımını, bağımsızlık savaşımını engelleme amacıdır. Başkaldıran Afrikalıyı, çoluğu ile çocuğu ile kırıma uğratma, elden gelse neslini tüketme amacıdır. Budur onların insancıllıkları ve iğrenç yalanları.

Ama Zaire, Şaba, koskoca dünyad ave terihte tüm kuralları altüst edecek değil ya! Yarın orada da doğacak güneş. Yarın orada da gerçek insancıllığın ne olduğu öğrenilecek ve dünyaya öğretilecek...

Bilim Teknik

Vitaminli bisküviler

İngiltere'de çeşitli vitaminlere ilave edilerek süt tozundan yapılmış ve üç tanesi yarım litreden fazla süte eşit bisküiler satışa çakırıldı.

«Nutribix» adı verilen bisküilerin bir tanesi 20 gram ağırlığındadır ve sütte normal olarak bulunan proteinler ile vitaminlerin yanısıra A, C ve D vitaminlerini ihtiva etmektedir. Yapımcılar, günde üç bisküinin henüz okula başlamamış çocukların günlük C vitamini ihtiyacının yüzde doksanını, B2 vitamini ihtiyacının yüzde 86'sını, Calsiyum ihtiyacının yüzde 96'sını ve protein ihtiyacının da yüzde 57'sini karşıladığını söylemektedirler.

Portakal, ahududu, ananas, çikolata ve vanilya tadında yapılan bisküiler 43 santigrat derecenin altında ergiyen çikolata ile de kaplanabilmektedir.

Neme karşı ve sıcak ülkelerde altı ay süreyle bayatlamamalarını sağlayacak şekilde özel olarak paketlenen bisküiler, 100 gramı 468 kalori sağlayan tam yağlı süt tozundan ve 100 gramı 465 kalori veren yağsız süt tozundan olmak üzere iki tür olarak hazırlanmaktadır.

Bacakları olmayan bir adam dağlara tırmanacak

Yirmi yıl kadar önce bir tren kazasında bacaklarının ikisini de kaybeden ve takma bacak kullanan Norman Croucher adlı bir İngiliz şimdi temmuz ayında Peru'ya giderek Cordillera dağlarına tırmanmak için gerekli hazırlıkları yapmaktadır. Mr. Croucher daha önce de Mont Blanc, Matterhorn zirveleriyle Alplerin Eiger zirvesine tırmanmıştı.

Su damlaları uçak düşürebilir mi?

Su damlacıkları ince uçak saçları üzerine yeter derecede yüksek bir hızla düştükleri taktirde insanı hayrette bırakacak derin delikler açarlar. Bu su damlalarının yaptığı hasarı anlatabilmek için kullanılan «yağmur erozyonu» ile yakından ilgilidir. Yağmur erozyonu yağmur bulutları içinden geçerek yapılan birkaç saatlik uçuşların sonucudur. Hasarın derecesi uçağın hızı ile artmaktadır.

Yağmur erozyonuna önem verilmesi askeri jet uçaklarının ses hızının üç katına yakın bir hızla uçmaya başlamalarından sonra olmuştur. Ses hızının üç buçuk katı hızındaki bir su damlası bir alüminyum saçı delip geçecek güçtedir. Almanyadaki bir deneme merkezinde su damlalarının bu çarpma ve delme yeteneğini gösteren filmler bulunmaktadır. Saniyede en fazla iki milyon resimle kamera objektifinin önünden geçen filmler damlanın alüminyum saca nasıl çarptığını, nasıl bir mantar şekli aldığını ve nasıl sacın öbür yüzüne çıktığını göstermektedirler.

Araştırıcılar, basit bir su damlasını ses hızının üç buçuk katına çıkarmak için bir çeşit su topu bulmuşlardır. Küçük çapta bir tüfek (5.6 mm) kurşundan mermisini basit ses hızıyla (1.200 km/h) içi su dolu bir huniye sokmaktadır. Bu, diğer tarafta huninin ince nihayetindeki 7 bin km/h hızı olan bir küçük damlayı dışarıya fırlatmaktadır. İstenilen yalnız birkaç düzine milimetre küp hacmindeki bir su mermisidir.

Ekranı 5 santim, ağırlığı 750 gram olan dünyanın en küçük çapta televizyonu, piyasaya sürülmüştür.
15 santim boyunda 10 santim eninde ve 4 santim derinlikte bulunan yeni cep televizyonunun çok yüksek frekanslarda çalışabilmesi nedeni ile dünya ülkelerinin çoğunun yayımlarını alabildiği bildirilmiştir.

Dünyanın en küçük TV'si

Mikrovizyon adını taşıyan cep televizyonu 30 santim mesafeden izlendiği zaman ekran görüntüsünün 61 santimlik büyük televizyon görüntüsü verdiği ileri sürülmüştür. Pil ile 4 saat çalışabilen televizyonun gerektiği zaman ana cereyanla da çalışabildiği açıklanmıştır. Ayda 5 bin adet imal edilen televizyonların yüzde 90'ı Amerika, İsveç ve Federal Almanya'ya ihraç edilmektedir.

KONGRE

İstanbul Görsel Sanatçılar Derneği 2. Olağan Genel Kurul toplantısı, ilk toplantıda çoğunluk sağlanamadığından, 4.6.1978 Pazar günü saat 11.00'de dernek merkezinde çoğunluk aranmaksızın yapılacaktır.

Yönetim Kurulu

GÜNDEM:

1 — Açılış,
2 — Divan seçimi,
3 — Konukların konuşması,
4 — Çalışma ve hesap raporlarının okunması,
5 — Raporlar üzerine görüşler,
6 — Aklama,
7 — Tüzük değişiklikleri,
8 — Dilekler,
9 — Seçimler,
10 — Kapanış.

Adres: Spor Cad. Abacı Lâtif Sok. No. 2 Validedeçeşme - Beşiktaş

Po: 585

DOĞUM

Savaşsız ve sömürüsüz bir dünyada yaşayacağı inancıyla

Yurtsever Barış Bal

doğdu.

Tüm dostlarımıza duyururuz. 21.5.78

Hatun ve Tuğrul Bal

Po: 510

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Genel Müdürlüğünden

1 — Kurumumuz ihtiyacı olan 1 adet 1000-1200 KW uzun dalga radyo verici teçhizatı, kapalı zarfla ve teklif alma suretiyle yurt dışından satın alınacaktır.
2 — Şartnameler TL.500,- mukabilinde, mümessillik belgesinin ibrazı şartı ile Genel Müdürlük, Alım ve İkmal İşleri Dairesi Başkanlığı, Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, No.3-Kat 5'den temin edilebilir.
3 — Tekliflerin en geç 25.9.1978 günü, saat 14.00'e kadar «TRT Kurumu Genel Evrak Müdürlüğü, Ziya Gökalp Caddesi, No. 23-Yenişehir/ANKARA» adresine makbuz mukabilinde teslim edilmeleri veya iadeli taahhütlü olarak posta ile gönderilmeleri gereklidir.
4 — Postadaki gecikmeler nazarı dikkate alınmaz.
5 — Kurumumuz Devlet - Artırma - Eksiltme ve İhale Kanununa tabi olmadığından ihaleyi yapıp yapmamakta, kısmen veya dilediğine yapmakta serbesttir.
(Basın 15190 — 320)

Yabancı birliklerin askeri harekâtı genişliyor

Kolwezi'de Batılı müdahale birliklerinin işgali kaldırılmıyor

Fransa-Afrika Zirvesinde Fransa'nın müdahaleleri görüşülecek

PARİS (A.A.)

Yirmiden fazla Afrika ve Hint Okyanusu ülkesi devlet veya hükümet başkanının katılacağı Fransa-Afrika Zirve Toplantısı dün Paris'te çalışmalarına başlamıştır.

Amerika'nın, Afrika'daki Fransız varlığından haberdar olduğunu söyleyen bazı siyasi çevreler, Kolwezi kentine gönderilen 600 Fransız askerinin de Amerikan Hava Kuvvetlerine ait uçaklarca taşındığını hatırlatmışlardır.

Bu iddialarla ilgili olarak bir açıklama yapan bir Fransız diplomatı, «Vietnam yenilgisinden sonra Amerika, dünyanın hiçbir yerinde doğrudan müdahale imkanı bulamamaktadır. Batı dünyasının prestijinin korunabilmesi için Amerika'dan başka bir ülkenin bu görevi yüklenmesi gereklidir» demiştir.

★ MOBUTU, FRANSIZ BİRLİKLERİNİN ŞABA'DA KALMASINI İSTEDİ

★ AYAKLANMAYA YERLİ HALKIN BÜYÜK BÖLÜMÜNÜN KATILDIĞI BİLDİRİLİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zaire'nin Kolwezi kentine giden Batılı haber kaynaklarının muhabirleri, ayaklanma sırasında KUKC'nin yerli halkın büyük bir bölümü tarafından desteklendiğini söylemektedirler. Bu arada, Zaire'nin Kolwezi kentinin Fransız ve Belçika birlikleri tarafından kontrol altına alınmasından sonra Şaba Bölgesindeki yabancı birliklerin varlığının korunmaya çalışıldığı bildirilmektedir. Gelen haberlere göre Zaire Devlet Başkanı Mobutu, Fransa'dan, Zaire'ye gönderdiği askerleri burada bırakmasını istediğini açıklamıştır. Mobutu, Zaire'deki gazetecilere yaptığı bir açıklamada, Fransa Birliklerinin Şaba'da kalmalarını istediğini söylemiş, ancak ayrıntılı bilgi vermemiştir.

Bu arada, New York Times Gazetesinde çıkan bir yazı, Kolwezi'ye gönderilen yabancı askerlerin, yalnızca bu kenti kontrol altına almaya değil, ayaklanan KUKC birliklerini Zaire sınırlarının dışına kadar sürmeye yetecek güçte olduklarına işaret etmiştir. Bilindiği gibi Fransa'da yapılan resmi açıklamalarda da, Fransız birliklerinin «bir süre daha» Kolwezi'de kalacakları söylenmişti. Bu arada, Şaba'daki yabancı birliklerin Kolwezi kenti dışındaki beyazları da bulmak gerekçesi ile askeri harekâtı genişlettikleri ve açık alanlarda harekâta başladıkları bildirilmektedir.

Batılı gözlemciler, Zaire'nin askeri gücünün Batı'yı tatmin edecek düzeyde yüksek olmadığını, bu nedenle halkın da desteklediği yeni ayaklanmalara karşı yabancı birliklerin Zaire'deki varlıklarının sürdürülebileceğini belirtmektedirler. Bu arada, Demokratik Almanya ve Küba, Batı basınında kendilerine karşı çıkan haberleri yalanlamışlardır.

Chandra, yarım milyar imzalı silahsızlanma dilekçesini BM'ye götürüyor

★ DBK, BM SİLAHSIZLANMA TOPLANTISI'NA HEYET GÖNDERDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünya Barış Konseyi Başkanı Romes Chandra, bugün açılan BM Silahsızlanma Özel Genel Kuruluna kendisinin de katılacağını ve beraberinde, dünyadaki bütün ülkelerden yarım milyar kişinin imzaladığı silahsızlanma bildirgesini de götüreceğini söylemiştir.

BM Silahsızlanma Toplantısı üzerine görüşlerini açıklayan Chandra, barış isteyen bütün halkların bu toplantıyı desteklemesi gerektiğini söylemiş ve, «Günümüzde gerçekleri görebilen her insan, Detantın derinleştirilmesi ve silahlanma yarışının durdurulması gerektiğinin farkına varır» demiştir.

Chandra, silahlanma yarışının ana nedeninin, askeri tekellerin kârlarını ellerinden kaçırmak istememeleri olduğuna işaret etmiş ve bu nedenle, toplantının, silahsızlanma konusunda, çözümler getirecek pratik adımlar atılmasını sağlaması gerektiğini söylemiştir.

Chandra, bu konudaki önemli bir noktanın, Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in önerdiği silahsızlanma planları olduğunu belirtmiş ve bu önerilerin, savaş tehlikesini ortadan kaldırmayı amaçladığını söylemiştir.

Chandra, açıklamasının sonunda, Dünya Barış Konseyi'nin, BM Silahsızlanma Özel Genel Kuruluna bir delegasyon göndereceğini söylemiş ve kendisinin de kişisel olarak bu delegasyonda bulunacağını belirtmiştir. Chandra, bu delegasyonun, silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanma için çağrı yapan ve bütün dünyadan yarım milyar kişinin imzaladığı bir bildiriyi Genel Kurula vereceklerini belirtmiştir.

KITALAR SORUNLAR

uğur kökden

Batıdan gelen tehlike

Türkiye, ister istemez, Cumhuriyet döreminin en önemli kavşak noktasında. Kavşağı belirleyen olgu, yıllardır bilinen bir gerçeğin ambargo dolayısıyla Başbakan Ecevit'in ağzından yaşama geçirilişi. Dünya kamuoyuna ve geniş kitlelere kazandırılması.

Yılların bilinen gerçeği nedir? Ecevit'in diliyle ve terimleriyle nasıl doğrulandı?

Son Londra ziyaretinde yaptığı basın toplantısında, Türkiye Başbakanı geniş yankılara yolaçan şu sözleri söyledi: «Son yıllarda Türkiye'nin karşılaştığı tehlikelerin önemi değişmiştir. Örneğin, Sovyetler Birliği'nden doğrudan doğruya ve hemen denebilecek bir tehdit altında değiliz. Fakat başka köşelerden gerçek tehlikelerle karşı karşıya bulunuyoruz.»

«Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki gerginlik büyük ölçüde ortadan kalkmıştır. Bundan da memnunuz. Türkiye'nin SSCB ile iktisadî işbirliği artmıştır, fakat yine de Batılı dostlarımız Sovyetler Birliği ile yaptığı işbirliğinin çok gerisinde kalmıştır. Tabii, bu tür işbirliği dünyada gerginlikleri azaltmaktadır.»

Artık sözle eylemin içiçe olduğu hızlı ve karmaşık bir dönemi yaşıyoruz. Gerçekten, böyle bir dönemde, kimi kez eylem sözden önce bile geliyor. Örneğin Başbakanın basın toplantısından birkaç gün sonra, Almanya'nın Sesi Radyosu, Sovyetlerin geçen kasımda yapılmış bir planlamaya uygun olarak, Kafkasya'daki tümenlerin bir kısmını Avrupa cephesine sevkettiğini bildirdi. Gerçekten, diplomatik kaynaklara bakılırsa, iki ülke arasındaki ilişkiler geliştikçe Türk-Sovyet sınırı bir tehlike noktası olmaktan uzaklaşmakta. Kosigin'in 1967'de kullandığı bir deyimle, «barış ve dostluk sınırı»na dönüşmekte.

Ayrıca, NATO İstihbarat raporlarının da Başbakan Ecevit'in görüşünü doğrular (GÜNAYDIN/19 Mayıs 1978) yönde olduğu verilen haberler arasında.

Ecevit, yumuşama döneminin açtığı yeni koşullarda ve yarattığı yeni veriler karşısında, «ulusal savunma kavramını ve yapısını buna göre değiştirmek» gerekliliğini vurguluyor. Elbette böyle bir tavır, Türk «ostpolitik»ini, yani doğu politikasını akılcı yoldan dile getiren gerçekçi bir yaklaşım. Aynı zamanda askeri örgütlerin, özellikle soğuk savaş döneminin bir kuşatma ve saldırganlık aracı olan NATO'nun nasıl çağdışı kaldığını gözler önüne seriyor. Belki, böylece, bilinen bu gerçeğin, bu somut çelişkinin açık-seçik olarak ortaya çıkışını ilk kez Türkiye sağlamış olacak.

Ancak, Başbakan'ın Londra açıklamasında yeralmış bir ikinci gerçeklik daha var: o da, «Türkiye'nin karşı karşıya bulunduğu gerçek tehlikelerin hangi köşelerden gelebileceği» sorusu.

Bugün için görünür ve yakın anlaşmazlık odağı, Yunanistan. Yani, başka bir deyişle, Türkiye'nin NATO içindeki ortağı. Yunanistan, Batı'dan gelen tehlikenin somutlaşmış örneği. Ne var ki, Yunan sorunu kışkırtılmış ve kışkırtılmakta olan yapay bir sorun.

Bundan böyle Türkiye'nin Batılı çemberini kırmaya yönelik her başkaldırma hareketi, görülüyor ki, Yunanistan aracılığı ile cezalandırılacak. Batı baskısının şu an için görünür adı Kıbrıs sorunu, Ege anlaşmazlığı ve gerginliğini sürdüren Yunan ilişkileri.

Ama, Türkiye'ye yönelik tehlike yalnız Yunanistan'dan mı geliyor? İran, yakın komşu ve yakın bir tehlike değil mi? İran ve Yunanistan, Batıdan ve Doğudan Türkiye'yi kuşatmış durumda. İkisi de, Batı'dan gelecek tehlikeyi yansıtıyor. Kaldı ki, bölgede başka tehlike potansiyelleri ve merkezleri de dikkatten uzak değil. Sözgelimi İsrail, Suudi Arabistan, bir ölçüde Mısır, Türkiye, Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'e yerleşmiş bu düşmanlık çemberinin açık ağzında somut bir yem gibi.

Yalnız, bölgeye gerçek bir demokrasi ortamının gelmesi tüm bu verileri baştan aşağı değiştirebilir. Yalnız o!..

BM Silahsızlanma Özel Genel Kurulu bugün toplanıyor

ULUSLARARASI YAŞAMIN EN ÖNEMLİ SORUNUNU ELE ALMAK ÜZERE, BU KADAR KALABALIK VE YETKİLİ BİR FORUM, TARİHTE İLK KEZ YAPILIYOR. AŞAĞIDA, SBKP MK'NİN YAYIN ORGANI PRAVDA GAZETESİNİN, TOPLANTIYI DEĞERLENDİREN BİR YAZISINI SUNUYORUZ.

Pravda: BM Silahsızlanma Toplantısı, barışcı güçlerin en geniş cephe kurmasına yardımcı olmalıdır

★ «TOPLANTI ÇETİN GEÇECEKTİR. ÇÜNKÜ, SİLAHLANMA YARIŞININ VE DÜŞMANLIĞIN ŞİDDETLENMESİNİ İSTEYEN GÜÇLER VE ONLARLA AĞIZ BİRLİĞİ YAPAN PEKİNLİ LİDERLER FAALİYETTELER.»

★ «SOVYETLER BİRLİĞİ, TOPLANTIDA SOMUT ÖNERİLER SUNACAKTIR. BUNLARIN AMACI, ETKİLİ BİR ULUSLARARASI DENETİM ALTINDA GENEL BİR SİLAHSIZLANMADIR. BU ÖNERİLER, ÜLKELERİN ULUSAL GÜVENLİKLERİNE ZARAR VERMEME İLKESİNE DAYANMAKTADIR.»

«Mayıs'ın 23'ünde New York'da, silahsızlanma sorununu görüşmek üzere, BM Genel Kurulu'nun özel toplantısı açılıyor. Uluslararası yaşamın en önemli sorununu ele almak üzere, bu kadar kalabalık ve yetkili bir forum tarihte ilk kez yapılıyor.

«Bu toplantıyı çağırma olayı bile, dünya halklarının, tehlikeli silahlanma yarışına gem vurmaya derin bir ilgi gösterdiklerini kanıtlamaktadır.

«Sovyetler Birliği, bu toplantının yapılması için BM'de alınan kararı desteklemiş ve hazırlık çalışmalarına aktif olarak katılmıştır. Sovyetler Birliği'nin görüşüne göre bu toplantı, günümüzün en köklü ödevi olan silahsızlanmanın uygulanmasından yana olan barışçı güçlerin en geniş cephesinin kurulmasına yardım etmelidir.

«Toplantıda, silahlanma yarışını engelleme ve silahsızlanma konusundaki görüşmelerin ve kararların temelini oluşturacak esaslı maddeler ya da ilkeler formüle edilebilirdi. Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Macaristan, Demokratik Almanya, Moğolistan, Polonya ve Çekoslovakya, toplantının hazırlık çalışmaları sırasında, silahsızlanma konusundaki deklarasyonunun ve eylem programının temel maddelerini oluştaracak öneriler getirdiler. Bu önerilerde, sosyalist ülkelerin, askeri yumuşama ile ilgili güncel sorunlara yapıcı bir yaklaşım biçimi formüle edilmişti.

«Sovyetler Birliği, BM. toplantısında, somut öneriler sunmaya kararlıdır. Silahsızlanma sorunları ile ilgili sayısız Sovyet girişimlerinden amaç, etkili bir uluslararası kontrol altında genel ve tam bir silahsızlanmadır.»

«Leonid Brejnev, ayrıca şunları belirtmişti: Sovyetler Birliği'nin barışseverliği, doğrudan toplumumuzun doğasından gelmektedir. Toplumumuzun yasalarında ve en yüksek politika organlarının kararlarında belirtilen yüksek amaç, insanların maddi refahının ve kültür düzeylerinin hiç durmadan yükseltilmesine dikkat göztermektir. Ve çok doğaldır ki, çok pahalıya mal olan, savurgan silahlanma yarışı, bu soylu amaca aykırıdır. Sovyetler Birliği'nin silahsızlanma alanındaki hareket hattı, girişkenliği ve somut oluşu ile, bütün tarafların çıkarlarını gerçekten hesaba katması ile ayırdediliyor. Sovyet önerileri, ülkelerin ulusal güvenlik çıkarlarına zarar vermeme ilkelerine noktası noktasına uygunluk esasına dayanıyor. Sovyet önerilerinin uygulanması, silahlanma yarışını daha bir kısa sürede durdurmak olanağının yanı sıra, bunu ters yöne çevirmek olanağını da verirdi.

«Silahsızlanma savaşımının deneyimi, askeri yumuşamanın çeşitli yönlerini içeren çok geniş önlemler alınması gerektiğini gösteriyor. Geçenlerde Leonid Brejnev'in söylediği gibi, askeri güçleri büyük olan devletlerin silahlı güçlerinin ve silahlarının nicel ve nitel olarak arttırılmasını tümü ile tamamen durdurulmasını sağlamak ve böylece gelecekte bunların azaltılması olanaklarını sağlamak zamanı gelmiştir.

«Sovyetler Birliği, ilk önce atılması gereken adımlar olarak, belirli, sınırlı bir zaman süresi için de şu önlemler programının görüşülmesini önermektedir: Her çeşit nükleer silah üretimini durdurmak; her çeşit toplu kırım silahı üretimini durdurmak ve yasaklamak; yıkıcı gücü büyük olan klasik silahların yeni tiplerinin yapımına son vermek; Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinin ve onların askeri müttefiklerinin ordularının genişletilmesinden ve klasik silahlı güçlerinin artırılmasından vazgeçmek;

«Bu Sovyet önerileri, bir çok ülkede geniş bir onay ve destek bulmuştur. Bu öneriler, silahsızlanma, barışı ve halkların güvenliğini güçlendirme konusundaki köklü sorunlara gercekçi çözüm yollarını göstermktedir.

«BM toplantısında, nükleer silahların sınırlandırılması sorununun çözümlenmesine yanaşma tarzının görüşülmesine önemli bir yer verilmelidir. Nükleer silah, artık, amaçları, güçleri ve hedefleri nükler kompleksi durumuna gelmiş açısından değişik olan bir sistemler kompleski durumuna gelmiştir. Nükleer savaş tehlikesini azaltma sorunu çok karmaşıktır. Ama bu sorun çözülebilir ve çözümlenmelidir. Bu amaçla Sovyetler Birliği, her tür nükleer silahın üretiminin durdurulması üzerine anlaşmaya varılmasını öneriyor. Aynı zamanda, nükleer silaha sahip olan devletler, birikmiş olan nükleer silah stoklarını adım adım azaltmaya girişmeyi kabul edebilirlerdi.

«BM Silahsızlanma Toplantısı yapma düşüncesi, bütün dünyada silahsızlanma sorunlarına olan ilgiyi arttırdı. Pek çok ülkede, bu konudaki çalışmaların canlanmasına yolaçtı. Öte yandan, toplantı ile ilgili hazırlıklar, kararlar üzerinde anlaşmaya varılmasının kolay bir görev olmayacağını gösterdi.

«BM'de 149 ülkenin varlığından sözedilmektedir. Bunların tutumları ve çıkarları bir değildir.»

«Dünyada, silahlanma yarışını, korku ve düşmanlık havasının şiddetlenmesini isteyen nüfuzlu güçler faaliyetteler. Bunlar, silahların sınırlandırılması ve silahsızlanma yolunda pratik önlemler alınabileceği hakkında şüphe tohumları ekiyorlar. Ve, bir anlaşma yapılmasını engelliyorlar.

«Bu alanda özü bakımından olumlu her çeşit kararları sabote eden Pekinli liderler de, bunlarla ağız birliği yaparak davranıyorlar.

«Bütün bunlar, BM'nin özel toplantısında durumu çetinleştirecektir. Toplantının eşiğinde, gerçeklikten uzak olan ve ulusal güvenlik sorunlarının bütün çetinliğini ve sorunarının bütün çetinliğini ve nazik doğasını hesaba katmayan öneriler ortaya atıldığı için de, belirli zorluklar ortaya çıkıyor. Bazan, köklü girişimler etiketi altında öyle planlar ileri sürülüyor ki, bunlar, özü bakımından, bir grup ülkenin başka bir grup ülke üzerinde askeri üstünlüğüne, yani mevcut güçler oranının değiştirilmesine yolaçabilir.

«Genel Kurul toplantısında kabul edilecek olan kararlar, Dünya Silahsızlanma Konferansı'nda en iyi bir biçimde yaşama geçirilebilirdi. Sovyetler Birliği ve daha başka pek çok ülke, Dünya Silahsızlanma Konferansı'nın toplanmasına büyük bir önem veriyorlar. Bu konferans, Genel Kurul toplantılarında kabul edilen deklerasyon ve tavsiyelerden, silahsızlanma alanında etkili kararlar alınması konusunda anlaşmak için pratik işlere geçmek olanağını verecek bir forum olmalıdır.

«Sovyetler Birliği, BM toplantısının yapıcı bir hava içinde geçerek yararlı kararlar alınması ile sonuçlanmasından yanadır. Leonid Brejnev, bu konuda şunları söyledi. «Toplantıya başarılar dileriz ve ona aktif olarak yardım edeceğiz.»

İsrail Güney Lübnan'da falanjistleri örgütlüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

«Time» Dergisinin bir haberine göre, Güney Lübnan'da bulunan İsrail kuvvetleri, Lübnanlı sağcı Hıristiyanları süratle silahlandırmaktadır.

Dergi, İsrail'in, Güney Lübnan'dan çekilmeye hazırlanırken, bölgede kendisine yakın olan sağcı Hıristiyanların desteğini sağladığını kaydetmiştir.

Bilindiği gibi İsrail, bütün Güney Lübnan'dan çekileceğini açıklamıştı. İsrail daha önce de Güney Lübnan'ın çok az bir bölümünden çekilmiş, ama buralardaki denetimi, falanjistlere devretmeye ve onları silahlandırmaya çalışmıştı.

Mugabe, Pakistan ve Vietnam'a geziye çıktı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabwe Yurtsever Cephesi liderlerinden Robert Mugabe, Hanoi'ye resmi bir ziyarette bulunmak üzere Vietnam'a giderken Pakistan'a uğramış ve Pakistan yetkilileriyle bir görüşme yapmıştır.

Görüşmeden sonra yaptığı açıklamada, Pakistan Askeri Hükümeti Dışişleri Danışmanı Aga Şahi, ülkesinin, Yurtsever Cepheye, gerek manevi, gerekse maddi yardımını sürdüreceğini söylemiştir.

Etiyopya'nın emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımı sürecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Etiyopya Dışişleri Bakanlığından yapılan bir açıklamada, Etiyopya'nın emperyalizme ve gericiliğe karşı savaşımının süreceği belirtilmiştir. Açıklamada, Etiyopya'nın, uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanılmasına karşı olduğu belirtilerek, uluslararası sorunların barışcılıkla çözümlenmesinden yana olduğu açıklanmıştır. Dışişleri Bakanlığının açıklamasında, Etiyopya'nın emperyalizme, gericiliğe karşı ve dünya barışı için verdiği savaşımın süreceği söylenmiştir.

Bağlantısızlar BM'yi silahlanmayı durdurmaya çağırdı

★ SONUÇ BİLDİRİSİNDE, FİLİSTİN HALKININ HAKLARININ TANINMASI, ABD'NİN KÜBA'YA UYGULADIĞI ABLUKANIN KALDIRILMASI, GÜNEY AFRİKALI KURTULUŞ HAREKETLERİNE DESTEK SAĞLANMASI İSTENDİ

HAVANA, (A.A.)

Geçtiğimiz 15-20 Mayıs arasında Havana'da yapılan Bağlantısız Ülkeler Koordinasyon Bürosu Altıncı Toplantısı sonunda yayımlanan nihai bildiride silahsızlanma konusunda toplanacak Olağanüstü Oturumda, BM Genel Kurulunu özellikle nükleer silahlanma yarışını durdurmaya çağırmış bu arada, silahsızlanmanın, gelişme yolunda olan ülkelerin kalkınmasına bugüne değin görülmemiş düzeyde ve büyüklükte mali kaynaklar sağlayabileceğine dikkat çekilmiştir. 40'tan çok ülkeyi temsil eden Bağlantısız Ülkeler Koordinasyon Bürosunun isteği üzerine, silahsızlanma konusunun görüşüleceği BM. Genel Kurul toplantısında, bağlantısız ülkelerin, sömürge düzeni yaşayan ya da özerk olmayan ülkelerdeki yabancı askeri üslerin «Koşulsuz olarak kaldırılmasını» sağlamak amacıyla ortak girişimde bulunacakları belirtilmektedir.

Bağlantısız Ülkeler Koordinasyon Bürosunun nihai bildirisinde «Güney Lübnan sınırının İsrail tarafından ihlali ve bu bölgede bulunan toprakların yine İsrail tarafından işgali» nin yeni bir savaş için ortam oluşturduğu belirtilmiş, Ortadoğu Bölgesinde hakça ve kalıcı bir barış için, «İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarını boşaltması ve Filistin halkının ulusal bağımsızlık hakkını tanıması gerektiği» ilkesine yer verilmiştir.

Aynı bildiride, bağlantısız ülkelerin, FKÖ öncülüğünde başlatılan Filistin halk savaşını destekleyecekleri belirtilmiştir.

Öteyandan, ABD'den, Küba'ya uyguladığı ablukayı hiçbir koşul ileri sürmeden kaldırması ve ablukanın zararlarını ödemesi istenmiş, bu arada, Guantanamo'da kurulan Amerikan Deniz Üssünün kaldırılması gerektiği söylenmiştir.

Sonuç bildirisinde ayrıca, Afrika'da bağımsızlık için savaşım veren kurtuluş örgütlerine uluslararası destek sağlanması istenmiş ve Batı'nın, Rodezya ve Güney Afrika ile işbirliğini sürdürmesi kınanmıştır.

Aynı bildiride, Fransa'nın Mayotte Adasından çekilmesi istenmiş ve Komor adalarındaki son siyasal durumun düzelmesi için Fransa'nın Komor adaları [illegible]imetiyle diyalog kurmas[illegible]lık verilmiştir.

Sınıf ve kitle sendikacılığının ilkeleri egemen olacakmı?

Tekstil'de tabanı temsil eden bir yönetimin işbaşına gelmesi isteniyor

DİSK'İN ÖREN BAYAN «ŞİKE» GREVİNİ VE SENDİKA MERKEZ DENETİM KURULU'NUN SENDİKA KASASINDA YOLSUZLUK YAPILDIĞI KONUSUNDAKİ RAPORLARINI İNCELEMESİ İSTENİRKEN, BU ARAŞTIRMALAR SONUCU TEKSTİL MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN DİSK'TEN İHRAÇ EDİLMELERİ KONUSUNUN GÜNDEME GELEBİLECEĞİ AÇIKLANDI

«AKTİF SENDİKAL ÇALIŞMA İÇİNDE BULUNANLARIN İŞYERLERİNDEN GEREKÇE GÖSTERİLMEDEN ATILMALARINDA GENEL MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN ROL OYNADIĞI TABANDA ÇOK YAYGIN BİR DÜŞÜNCEDİR. BU DURUMUN ARAŞTIRILMASI VE YENİ İŞTEN ATILMALARIN ÖNLENMESİ İÇİN DİSK GİRİŞİMDE BULUNMALIDIR.»

— 2 —

★ **DİSK'E BAĞLI TEKSTİL İŞÇİLERİ SENDİKASI BEYOĞLU ŞUBESİ SINIRLARINDA BULUNAN [illegible] FABRİKA TEMSİLCİSİNİN KATILDIĞI TEMSİLCİLER KONSEYİ'NİN TEKSTİL GENEL MERKEZ YÖNETİCİLERİNİN TAVRI ÜZERİNE DİSK GENEL MERKEZİNE İLETTİKLERİ RAPORUN SON BÖLÜMÜNÜ YAYINLIYORUZ**

«Tüm taleplerimize rağmen şube kongresi yapılmamaktadır. Genel Merkez Kongresinin yasal süresi dahi 3 ay geçmiştir. Ne zaman yapılacağı da belli değildir. Kaldı ki, Genel Denetim Kurulu'nun 5/74 no.lu kararına göre, her altı ayda bir hesap bilançosu çıkarıp yönetim kuruluna vermesi gereken Merkez Yürütme Kurulu, 1975 yılındaki kongreden bu yana bu görevini yerine getirmemiş ve meşruluğunu yitirmiştir. Tüzüğü ihlal müteselsilen yönetim kurulu da meşruluğunu yitirir.

Ayrıca son bir aydan beri Tekstil işkolunda toplu tensikatlara gidilmektedir. Bugüne kadar, Beyoğlu Şubesine bağlı işyerlerinden 350'ye yakın işçi işten çıkarılmıştır. Bu tensikatlar da aktif sendikal faaliyet içinde bulunanlar özellikle baş hedef seçilmiştir. Genel Merkez, tensikatlar konusunda işverenlerle temas kurma çabasında dahi bulunmamıştır. Sorunlarını bildirmek üzere topluca sendika genel merkezine giden işçilerle görüşme yapma ihtiyacını bile duymamıştır.

Tekstil Sendikasının, işverenler nezdindeki itibarı ve otoritesi tamamen kaybolmuştur. İşçilerin en basit güncel sorunları bile çözümlenememektedi. İşyerlerindeki baskılar ve keyfi davranışlar her geçen gün artmaktadır. Bu nedenlerle son bir yıl içinde şubemize bağlı bazı işyerleri TEKSİF'e geçmiştir. Genel Merkeze duyulan güvensizlik, Tekstil Sendikasına duyulan güvensizlik haline dönüşmüştür. DİSK'e duyulan güvenin sarsılması noktasına kadar gelinmiştir. Bu durumdan yararlanan İPLİK-İŞ ve benzeri bağımsız sendikalar, Tekstil tabanında cirit atmaya başlamıştır. Özellikle bağımsızlık İPLİK-İŞ, Sendikası üzerinde durmak gerekir. Merkezi Gaziantep'te bulunan İPLİK-İŞ, geçtiğimiz günlerde İstanbul - Gaziosmanpaşa'da bir şube açmıştır. Sendikamız Tekstil'in içine düştüğü bunalımdan yararlanarak, taban da parçalayıcı propaganda ve örgütlenme çalışmaları yürütmektedir. Hele de Ören Bayan işyerinde olduğu gibi, toplusözleşme görüşmelerinin sürdüğü bazı işyerlerinde sınıf sendikacılığına yaraşmayan tutumlar içine girilirse, işyerlerinin sendikamız Tekstil'den koparılması an meselesi haline gelmiştir.

Görüldüğü gibi sendikal birlik ciddi yaralar almıştır, parçalanma tehlikesi kapımıza dayanmıştır. Bütün bunlara rağmen, Genel Merkez yöneticilerinde en küçük bir sorumluluk belirtisi göremedik. Çıkış yolu konusunda, tek bir somut, açık, ciddi öneride bulunmadılar, tüm kapıları sımsıkı kapadılar.

23 Nisan 1978 günü yapılan Temsilciler toplantısında sendikamız Tekstil'in içine düştüğü bunalımdan çıkış yolları enine boyuna tartışılmış ve aşağıdaki öneri ve taleplerin sizlere iletilmesi uygun görülmüştür.

— Aktif sendikal çalışma için de bulunanların işyerlerinden gerekçe gösterilmeden atılmalarında, genel merkez yöneticilerinin rol oynadığı tabanda çok yaygın bir düşüncedir. Bu durumun araştırılması ve yeni işten atılmaların önlenmesi için DİSK'in girişimde bulunması,

— Mevcut çıkmaza girilmesinde baş sorumlu olan genel merkezin anti-demokratik uygulamalarının önlenmesi için, Şube Kongresinin ve Genel Kongrenin yasalara ve tüzüğe uygun olarak en kısa zamanda yapılması için DİSK'in aktif girişimde bulunması,

Sendikalar Yasası ve Genel Denetim Kurulu raporlarına göre, Tekstil Yürütme ve Yönetim Kurulları meşruluğunu yitirmiştir. DİSK'e bağlı bir sendikanın kamuoyunda zor duruma düşmemesi için bugüne kadar bekledik. En kısa zamanda soruna çözüm bulunmazsa yasal yollara başvurularak kongrelerin yapılmasına çalışılacaktır.

— Yine mevcut çıkmaza girilmesinde rol oynayan, grupçu zihniyetle davrananlara, gruplaşmaların terkedilmesi için somut önerilerle birlikte çağrıda bulunulması,

— Tekstil Sendikasını güçlendirmek ve sendikal birliği sağlamak amacıyla, grupların değil, tabanın görüş ve eğitimlerini yansıtan bir yönetimin işbaşına getirilmesi. Daha somut olarak; tüm fabrikaların büyüklük sırasıyla eşit olarak temsil edileceği ortak bir yönetim listesiyle kongreye gidilmesi ve bu konuda DİSK'in yardımının sağlanması,

— Genel Merkez tarafından Ören Bayan işyerinde uygulanan şike grev konusunun ve Genel Denetim Kurulunun, sendika kasasında yolsuzluk yapıldığı konusundaki raporların DİSK tarafından araştırılması. Bu araştırmaların sonucu, Tekstil yöneticilerinin DİSK'ten ihraç edilmelerine yolaçacak ölçüde ciddi ve vahim olduğu kanısındayız.

Konuya gereken önemi vereceğiniz dileği ile bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla.

Boraks işçileri sorunlarının çözümlenmesini istiyor

ESKİŞEHİR (İSTA)

Eskişehir Kırka Boraks İşletmelerinde çalışan işçilerin toplusözleşmeleri 5 aya yakın bir zamandır sürdürülmesine rağmen, halen sonuçlandırılmamıştır.

Maden Federasyonu üyesi Kırka Maden İşçileri Sendikası üyesi olan işletme işçilerinin sorunlarına somut çözümler getirilmemiş olması tepkilere yolaçarken, varılan son aşamada 24 sözleşme maddesinde anlaşmaya varılamamıştır. Anlaşmaya varılamayan maddelerin arasında ücretlerin de olduğu belirtilen sözleşme görüşmeleri 490 maden işçisi adına sürdürülmektedir.

Uzel işçileri ölen arkadaşlarının ailesine yardım yaptı

MUHİTTİN YILDIZ'IN CENAZESİNİ UZEL İŞÇİLERİ EYÜP SSK'DAN ALARAK MEMLEKETİ OLAN ÇANAKKALE'YE GÖNDERDİLER

İSTANBUL (İSTA)

...en-İş üyesi Uzel Fabrikası işçileri bir süre önce evinde tamir etmeye çalıştığı tüpgazın alev alması sonucu ağır yaralanan ve daha sonra kaldırıldığı SSK Eyüp Hastanesinde ölen montaj bölümü işçisi Muhittin Yıldız'ın ailesine Baştemsilcileri Tahsin Çalışkan aracılığıyla parasal yardımda bulunmuşlardır.

İşçi Muhittin Yıldız'ın cenazesini SSK Eyüp Hastanesinden kaldıran işçiler, duydukları üzüntüyü belirtmişlerdir.

DÜNYA ÇALIŞANLARINDAN HABERLER

Pastorino "Halklar Arasında Dostluk Nişanı,, aldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünya Sendikalar Federasyonu eski Başkanı ve şimdiki DSF Genel Sekreteri Enrico Pastorino'ya, dünya sendika hareketine ve halklar arasında işbirliğinin gelişmesine olağanüstü katkılarından dolayı, Sovyetler Birliği, «Halk Arasında Dostluk Nişanı» verilmiştir. Nişan Pastorino'ya Moskova'da sunulmuştur.

Japon kadınları eşit haklar için savaşım veriyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Japonya'da kadınlarla erkekler arasındaki ücret ayrımlarına karşı mücadelenin giderek arttığı bildiriliyor. Japon anayasasının kadınlarla erkekler arasında bir ayrımcılık yapılmasını yasaklamasına karşın bu ayrımcılığın pratikte uygulandığı, yeni işe başlayan bir kadına ortalama olarak erkeklerin aldığı ücretin % 65'inin ödendiği, bu farkın da zamanla giderek arttığı belirtilmektedir.

Japonya demir-çelik işverenlerinin sendikası olan Japon Demir ve Çelik Federasyonu'nunda çalışan kadınların, işverene karşı dava açtıkları ve erkeklerle eşit ücret almak istedikleri bildirilmektedir. Dava açan kadınlar, aynı zamanda, işe başladıkları tarihten bu yana geçen süre içindeki farkların da ödenmesini istemektedirler. Japonya'da bu alanda kadınların bazı başarılar elde ettiği ve bir süre önce, bir Japon bankasının kadın emekçilerinin açtığı benzer bir davayı kazandıkları bildirilmektedir. Mahkemenin aynı zamanda, bankanın iki yıl öncesine kadar biriken farkları da ödenmesine karar verdiği bildirilmektedir.

İşverenler yarım gün mesai ile çalışanları kendi çıkarları için kullanmak istiyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İşverenlerin, yarım-gün mesai ile çalışan emekçileri kendi çıkarları doğrultusunda, sendikal çalışmalara zarar vermek, emekçiler arasında rekabet yaratmak için kullanmaya çalıştıkları belirtilmektedir. Kapitalist dünyada hızla artmakta olan işsizlik nedeni ile yarım gün mesai çalışması yapmak isteyenlerin arttığı bildirilmekte, ancak işverenlerin de, tam gün çalışan emekçiler yerine yarım gün çalışan emekçileri işe alarak emekçiler arasında rekabet yaratmak istedikleri belirtilmektedir. Aynı zamanda, yarım -gün çalışan emekçilerin, sendikal çalışmalarından daha kolayca uzakta tutulabildiği ve daha düşük ücretlere razı oldukları belirtilmektedir. Yarım gün mesai yapan emekçilerin, en çok, otellerde, lokantalarda, bürolarda, perakende ticaret mağazalarında, devlet dairelerinde ve bazı mühendislik alanlarında görüldüğü saptanmıştır. Ayrıca, bazı ülkelerde, yarım gün mesai ile çalışan öğretmenlerin ve hasta bakıcıların bulunduğu, ancak bunların da en uygunsuz koşullarda ve saatlerde çalışmak zorunda olduklarına işaret edilmektedir. En çok yarım gün mesai ile çalışan emekçilerin de, genellikle öğrenciler, sakat ve yaşlı işçiler ve kadınlar olduğu belirtilmektedir.

İngiliz Leyland işçileri greve çıkıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiltere'deki Leyland firmasının malzeme depolarında çalışan işçilerin, işverenin ücret sözleşmesine uymadığını belirterek haziran başlarında greve gitmeyi düşündükleri bildirilmektedir. Leyland Otomobil Şirketi bünyesi içindeki en yüksek ve en düşük ücretler arasındaki farkın giderek arttığını belirten malzeme deposu işçileri, işverenin, bu farkın azaltılması için varılan anlaşmayı uygulamadığını söylemektedirler. İşçilerin bu yakınlarda bir günlük greve giderek bir toplantı yapmayı ve durumu görüşmeyi planladıkları haber verilmektedir.

İşçiler Avrupa Çorap Fabrikasında greve çıkma nedenini açıkladılar...

'Niye grev dedik,

★ **«RIZA BEY KİMSE BURADA ÇALIŞMAK İSTEMİYOR DİYECEĞİNE ÜCRETLERİMİZİN ARTTIRILMASI İÇİN ÇALIŞSA OLMAZ MI? ELBETTE BURDA KİMSE ÇALIŞMAK İSTEMEZ. BU ÜCRETLERLE KİM ÇALIŞIR.»**

«SEKİZ SAATTE BİN DÜZİNE ÇORAP YAPAR YİRMİ KİŞİ. ÜÇ DAKİKA KENDİMİZE, YEDİ SAAT ELLİYEDİ DAKİKA PATRONA ÇALIŞIRIZ.»

«TEKSTİL MERKEZ YÖNETİCİLERİ BİZİM ADIMIZA BİRİNCİ YIL 50, İKİNCİ YIL 50 LİRA ZAM TALEBİNDE BULUNDU. BU TAKTİRDE ÜCRETLERİMİZE 20 İLE 40 LİRA ARASINDA ZAM YAPILACAK DEMEKTİR. BU PARAYLA NASIL GEÇİNİLİR ANLAYAMADIK.»

Avrupa Çorap Fabrikası'nda saatlerle sayılı bir grev uygulaması yapıldı. Greve çıkma nedenleri Sendika Merkez Yönetiminin düşük sözleşme bağıtlamada ısrarlı olması ve grev kararına rağmen greve çıkmama idi...

Söyleşmeyi birkaç Tekstil Yürütme Kurulu üyesi ile işveren greve çıkıldığı akşam imzaladılar. Sözleşme imzalandığından habersiz aynı anda çadırlar önünde örgütlü grev savaşımını yürüten işçiler disiplin içinde eylemlerini sürdürmekteydiler. O sıralar bizde işçi arkadaşlarla konuştuk. Grevin nedenleri üzerinde durduk...

Avrupa Çorap Fabrikası İstanbul'un Şişli semtinde kurulu 530 işçinin çalıştığı bir fabrikadır. Patron Jojo Doanyas ise Türkiye'nin en gariban (!) patronlarından biridir. Öyle ki kazara adama bir selam versen mutlaka sana çorap satmaya kalkar. İşçilerden çalışmıyor diye dert yanar, zam istiyorlar diye dert yanar... Sonrada sendikalarını bile tanımıyorlar diye yakınır.

Jojo Doanyas, 15-20 gün önce gazetelerin birinci sayfalarında boy gösteren ve mal, döviz, vergi kaçakçılığı yarışmasında ödül almış rekortmenlerimizden biridir. Mali polis, fabrikasında ve evinde arama yaparken «Vallahi benim suçum yok. Ben ne yaparsam memleket için yapmışımdır» diyerek, bu memleketteki herkesi suçuna ortak etmiştir.

Ancak Jojo'nun fabrikasında davullar çalıyor, Grevci işçiler türkü söylüyordu. Onbir, oniki yaşlarında ikiyüz kadar küçük işçi kızlar, ablalarıyla halay çekiyor; sonra, grevci Yılmaz, taaa Elazığ'dan getirdiği bir türküyü söylüyor Şişli'nin ortasında... «Maden dağı dumandır. Yolu dolan dolandır.»

Neden çıkmışlar greve? Varın gelin onlar anlatsın bunu. Biz dinleyelim.

YILMAZ AKYÜZ
(İşyeri Temsilcisi)

«Ben buranın iplik bölümünde çalışırım. 6 senelik işçiyim. 18-20 senelik işçiler de vardır burda. Ama hiçbirimizin ücreti, net 2.100 liradan fazla değildir. Son iki ay içinde 50 arkadaşımız çıkarıldı işyerinden. Üyesi olduğumuz Tekstil Sendikasının Merkez Yöneticileri her zaman olduğu gibi burada da kayıtsız kaldılar. İşçi arkadaşlar adeta patrondan değil, sendika yöneticilerinden çekinir oldular.»

SELAMİ ÖZCAN (İşçi)

«Fabrikanın çorap bölümünde kadın, erkek ve çocuk çorapları yapılır. Burada sadece 8 saatte bin düzine kadın çorabı imal edilir. Yirmi kişinin çalıştığı bu bölümde, ancak üç dakika kendimize çalışırız, geri kalan yedi saat elliyedi dakika işverene. Buna rağmen Sendikamızın Genel Başkanı Rıza Güzen, bizlere şöyle demiştir. «Burası küçük bir fabrikadır. İşveren kimseyle rekabet edememektedir. Yani sizin isteklerinizi verecek durumda değildir. Bunu normal karşılayın.»

MEHMET ALİ KURTULMUŞ
(Baştemsilci)

«Sendika Merkez Yöneticileri, asgari ücretlerimizi 80 lira yapıp, buna birinci yıl 50 lira, ikinci yıl 55 lira zam talebinde bulundu. Bu takdirde, ücretlerimize 20 ile 40 lira arasında bir zam yapılacak demektir ki, bu parayla bugünkü koşullarda nasıl yaşanır bilemiyoruz. Bizde kabul etmedik bu işi. İşimiz yokta patrona mı acıyacağız. Grev kararı alınmış ve yasal süresi dolmuşken greve çıkalım dedik. Ama Rıza Güven olmaz dedi.»

YILMAZ TEKİN — (İşçi)

«Zorunluydu bu grev. Bizim sorunlarımıza sahip çıkmadılar. Hele sendikanın sözleşme taslağında öyle bir hüküm var ki, ne diyeceğimizi şaşırdık. Buna göre, 15 gün içinde işyerinden çıkmak isteyenler dilekçe verecek ve altı ay içinde de ihbarsız çıkışları yapılacak. Olmaz öyle şey. Rıza Güven'e işsizler ordusunu çoğaltmak için mi yaptınız bunu diye sorduğumda, bana «zaten kimse burada çalışmak istemiyor» dedi.»

AYŞE AKMEŞE
(İşçi. 16 yaşında)

«Elbette burada kimse çalışmak istemez. Bu ücretlerle kim çalışır. Rıza bey öyle diyeceğine bizim ücretlerimizin arttırılması için çalışsa olmaz mı? Üstelik bizim buradaki çalışma koşulları kadar berbat bir yer yoktur. Affedersiniz tuvalete bile giderken marka ile gidiyoruz. O da ancak bir defa. Kreş, emzirme odası yok. İşverenin karısı, bizim konfeksiyon bölümünün şefidir. Hele posta başlarının baskıları katlanılacak cinsten değil. 55 derece sıcaklıkta asitli duman teneffüs ediyoruz. Yüzde doksanımız ciğerlerinden hastadır burada.»

Orman Tamirhanesi işçileri sorunlarını dile getirdi

ZONGULDAK (İSTA)

DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası üyesi Zonguldak Orman Tamirhanesi işçileri, işyeri lokal temsilciliği seçimlerini önceki gün Zonguldak Halkevi salonunda yapmışlardır.

Çevre il ve ilçelerden gelen tamirhane işçileri uzlaşmacı sendikaların bölücü ve parçalayıcı çalışmalarını kınamışlar, sınıf ve kitle sendikacılığının yorulmaz uygulayıcısı Maden-İş Sendikasının içinde yeralmanın onurunu taşıyoruz demişlerdir. İşçiler, sorunlarını da dile getirerek, ücretlerin yeterli düzeye çıkarılması; evli ve çocuklu olanlara bekâr ve çocuksuz işlemi yapılmasının önlenmesi; şoförlerin pazar izinlerinin aksatılmaması; arazi tazminatlarının ödenmesi; yatma yerlerinin sağlık koşullarına uygun olması; fazla mesai ücretlerinin ödenmesi; arazi personelinin izinlerinin sağlanması; servis arabalarının sağlanması; işçi ünvanlarının istek dışında gelişigüzel değiştirilmemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bütün bunların gerçekleşmesi için örgütlü mücadele içinde yeralmak gerektiğini vurgulayan işçiler daha sonra Lokal Yönetim Kurulunun seçimine geçmişlerdir.

Demokratik Örgütlerden Haberler

MUDURNU'DA ORMAN KÖYÜ KALKINDIRMA KOOPERATİFLERİNİN SAYISI HIZLA ARTIYOR.

MUDURNU — POLİTİKA

Mudurnu'da köylülerin ekip yaşattıkları ormanın ürünlerinden yararlanamamalarının kooperatifleşme bilincini yaygınlaştırdığı ve bu yıl Mudurnu'da Orman Köyü Kalkındırma Kooperatiflerinin sayısının 20'yi bulduğu bildirilmektedir. Kooperatifler Orman İşletmeleri ile kesim-taşıma için yapılan pazarlıkta köylülerin haklarını savunmakta, ayrıca işletmeye teslim ettikleri tomruğun 1/4'ünü yine tomruk olarak istemekte ve satışını yapmayı savunmaktadırlar. Kooperatiflerin bu istemi Bölge Şeflerinin baskısına ve tehditlerine rağmen gerçekleşme yolundadır.

Diğer yandan köylüler kesimden sonra işsiz geçen aylarda orman ürünlerini değerlendiren fabrikalarda çalışmak ve bu konuda kooperatiflere yetki verilmesini istemektedirler. Orman köylülerinin sigortaya kavuşturulması ise köylülerin diğer istemleri arasındadır.

ÇOKULUSLU PETROL TEKELLERİNİN ÇALIŞMALARINA SON VERİLMESİ İÇİN TÜM DEMOKRATİK GÜÇLERİN MÜCADELE ETMESİ İSTENDİ...

Tüm İktisatçılar Birliği (TİB) Yönetim Kurulu tarafından bir açıklama yapılarak, çokuluslu tekellerin tüm faaliyetlerinin sona erdirilmesi için ilerici, demokrat örgüt ve kuruluşların mücadele etmesi istenmiştir. Açıklamada, çokuluslu petrol tekellerinin Türkiye'nin petrol rezervlerini ve üretimini arttırmak değil, kârlarını en yüksek düzeye çıkarmak amacıyla kurulduğu bildirilmiş, hükümetin Ataş Rafinerisine elkoyma doğrultusunda yaptığı çalışmaların olumlu olduğu belirtilmiştir.

Açıklamada ayrıca, «Söz konusu tekeller ithal ettikleri makine ve techizatın fiyatlarını da gerçek fiyatlarının üzerinde göstererek, gizli kâr transferlerinin bir başka yönetimini de bu şekilde uygulamaktadırlar» denilmiştir.

43 MHP'li mahalle basmaya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rak yazılmış. Bunların üzerine hemen boya çektireceğim.» «Müdür Bey, tutuklularla ETKO arasında herhangi bir bağlantı sezildi mi bugüne kadar, aralarında ne gibi bir ilişki olabilir?»

«— Bilmem. Bu ETKO sözcüğünü de ilk kez bugün duyuyorum. Bu tutuklulara gelince, bunlar, 13.4.1978 tarihinde ÇUKOBİRLİK'in özel otosuyla bir mahalleyi basmaya giderken suç aletleriyle birlikte ihbar üzerine yakalanmışlardır: Tam 43 kişi. Yakalandıklarında ellerindeki zincirler, demir çubuklar ve sopalarla el konulmuş götürüldükleri mahkemece de tutuklanıp buraya getirilmişlerdir. Siyasal olarak MHP yanlısıdırlar.»

« Müdür Bey biliyorsunuz, MHP gerek parlamento, gerekse bazı basın organları aracılığıyla kendi taraftarlarına işkence yapıldığını iddia ediyor, böyle birşey var mı, bu konuda ne diyorsunuz?»

«Gelsinler efendim, çağıralım hepsini. Hangisine bir cop vurulmuş. Asla böyle birşey olamaz. İşkence çağdışı bir araç. Bizim başvuracağımız bir yöntem değildir. Yalnız bir sıkıntı var. Bu da tüm tutuklular için söz konusudur. 900 yataklı cezaevinde 1400 kişiyi yatırmak zorundayız».

«Tutuklular, yemek sorunlarını nasıl çözümlüyorlar. Yemekler iyi çıkmıyor, diyorlar?»

«Kim diyor, bunu kabul etmiyorum. Yemekler temizdir. Ancak tutuklu psikolojisinden olacak. Çoğunluk malzemelerini dışardan getirtir, yemeklerini kendileri yaparlar.»

NE YAPIYORLAR?

ETKO, açık adıyla Esir Türkleri Kurtarma Ordusu veya TYK açık adı Türk Yıldırım Komandoları... Türkiye'nin bir ucundan diğerine geliştirilen örgütlenen faşist yeraltı örgütleri... MC'nin kanatları altında büyüyen şer yuvaları... Bir yaz sıcağında Adana'dan, Gaziantep, Maraş, Kayseri, Diyarbakır, Malatya, Elazığ, Erzurum ve Kars'a kadar etnik ayrılıkların körüklenebileceği, işkence ve anarşi edebiyatının büyütülebileceği sosyal demokrat içerikli bir siyasal iktidarın çürütülebileceği her türlü olanaklara sahip iller üstüne yürümek güzel şey değil. İşçi sınıfı demokratik hak ve özgürlükleri için, 1 Mayıslar için mücadele veriyor. Bu mücadele sırasında kayıplar veriyor. Kimi yaralanıyor, kimi tutuklanıyor. Adana Cezaevinde 1 Mayıs afişi asmak yüzünden tutuklu Hamdullah Güzel ve Veli Derse'ler gibi. Faşistler saldırıyor. Bombalarla, makineli tüfeklerle saldırıyorlar. İt gibi tuzak kuruyorlar halka.

ÇUKOBİRLİK'İN MİLYONLARI VE İŞGAL EDİLEN FABRİKALAR

Şubat sonlarında Adana'dan Ankara'ya gelirken, portakal sandıkları arasına sakladıkları makineli tüfeklerle yakalanan Ankara MHP Gençlik Kolları Yönetim Kurulu üyeleri Ali Halaman ve Fuat İstanbullu ile Ülkü Ocakları üyesi Ekrem Pazarcı ve Sami Ocak bu silahları nereden sağlamışlardı ve nasıl bu kadar rahat hareket edebiliyorlardı? Adana'da kimlerle dirsek teması içindeydiler? Aradan uzun bir süre geçmiş olmasına karşın bu sorulara açıklık getirilmedi. Oysa gerçekler ortada.

Adana Köy Kalkındırma Kooperatifler Birliği (ADAKOBİRLİK) Genel Müdürü Akın Özdemir şunları söylüyor:

«MC'nin iktidar oluşuyla birlikte ÇUKOBİRLİK Genel Müdürlüğüne ÜLKÜ - TEK başkanı getirilmiş, ondan sonra da burası MHP taraftarlarıyla doldurulmuştur. ÇUKOBİRLİK'e ait fabrikalar tek tek ele geçirilmiştir.

Son pamuk alımında usulsüzlükler yapılmış; gerekçesiz olarak üreticiden kilo başına kesilen 25 kuruşlar, önemli bir rakam meydana getirmiştir. Olay kamuoyuna yansıyınca, kesintiyi durdurmuşlar, daha önce halktan topladıklarını da geri vereceklerini söylemişlerdi. En az 5-6 milyon lira civarında olması gereken bu paralar üreticiye verilmemiş, kendi kuruluşlarına aktarılmıştır. ÇUKOBİRLİK'te Genel Müdürün değişmesine karşın tabanda faşistler etkinliklerini sürdürüyorlar. ÇUKOBİRLİK'e bağlı Yenice İplik Fabrikasını halen üs gibi kullanmakta, çevreye yaptıkları saldırıları buradan organize edebilmektedirler. Mahalle basmaya kalkan ancak ÇUKOBİRLİK otosunda suç aletleriyle birlikte suçüstü yakalanan faşistler de işte bu iplik fabrikasına sokulmuş kişilerdi..»

Acaba ETKO, cezaevinde de yemek dahil, tüm ihtiyaçlarını karşılamaya devam mı ediyordu?

YARIN: «FAŞOLAR MARAŞ CEZAEVİNDE KENDİ SIRTLARINI MADENİ PARAYLA KAZIYORLAR.»

İzmir'de 15 örgüt memurlara sendika kurma hakkı verilmesini istedi

HABER MERKEZİ

İzmir'de 15 demokratik kitle örgütünün şube başkanları tarafından dün düzenlenen basın toplantısında, tüm memurlara grevli, toplusözleşmeli sendikalaşma hakkının tanınması istenmiş, bunun 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4. maddesindeki memur tanımının daraltılması halinde mümkün olabileceği savunulmuştur. CHP'nin programında memurlara sendikalaşma hakkının tanınacağının hatırlatıldığı basın toplantısında, «Bu hakkın daha fazla vakit geçirilmeksizin tanınmasını istiyoruz» denilmiştir.

Yurtdışındaki

(Baştarafı 1. Sayfa'da) lanacağını» söylemiştir.

Yüksek Seçim Kurulu Başkanı Orhan Aydın, ANKA muhabirinin sorularını cevaplandırırken, Federal Almanya'da seçim işleriyle ilgili olarak Adalet Bakanlığı Anayasa Dairesi Başkanı ve İçişleri Bakanlığı yetkilileriyle görüştüğünü beelirtmiş ve şöyle demiştir:

«Biz Türkiye'den giderken, daha önce Sayın Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu başkanlığında oluşturulan bir komisyonun çalışmalarını yanımıza aldık. Orada da Türklerin nasıl oy kullanabilecekleri konusunu ve Almanların bize bu konuda nasıl yardımcı olabilecekleri konusunu görüştük. Almanlar bize genel hatları içinde, Türklerin olay çıkarmamaları için gerekli tedbirlerin alınması ve Almanya'nın hükümranlığına dokunulmaması şartıyla yardımcı olabileceklerini söylediler. Bu yardım, mektupla oy kullanmak biçiminde sağlanacaktır. Yurttaşlarımızın mektupla oy kullanmalarının sağlıklı olabilmesi için de konsolosluklarımız ve büyükelçiliklerimizde kimlik kontrolü yapılacaktır. Ancak böyle bir oy kullanma biçimi, Türkiye'de halen yürürlükte olan seçim mevzuatına aykırıdır. Mevcut yasalarda değişiklik yapılmasını gerektirmektedir. Bu konuda da 298 sayılı seçim ve seçmen kütükleri hakkındaki kanunda değişiklik yapılması için çalışmalar sürdürülmektedir. Eğer parlamentomuz yurt dışındaki Türklerin oy kullanmalarına imkân tanırlarsa, bu oy kullanmanın şekli kesinlikle mektupla oy kullanmak olacaktır. Konsoloslarımız ve görevli dışişleri yetkililerimiz de kimlik tesbitinde noterlik görevi yapacaklardır.»

Mobilya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) geyi incelemek üzere kurulacak «Mobilya» Hazırlık Komisyonuna üye seçimi yapılacaktır. Bu arada Başbakan **Bülent Ecevit** ve Devlet eski Bakanı **Rafet Sezgin** için kurulacak soruşturma hazırlık komisyonlarına da üye seçimi yapılacaktır.

Başbakan Ecevit hakkında **«TRT Kanunu»nu Anayasa ve 359 Sayılı Kanun'un tayin ettiği yayın esaslarından uzaklaştırdığı»**, Devlet eski Bakanı Rafet Sezgin'in ise **«Görevini kötüye kullandığı»** iddiasıyla soruşturma önergeleri verilmişti.

Petrol-İş bugün Dörtyol

(Baştarafı 1. Sayfa'da) rinin de yönetime katılıma konusu olduğunu söylemiştir. Bugün başlayacak olan grevle birlikte grevdeki işçi sayısının 3 bin 120'ye ulaşacağını belirten **Selvi**, hükümetler tarafından petrol iş kolunda alınan grev kararlarının sürekli olarak ertelendiğini kaydederek İskenderun Sarıeski ve Kocaeli Derince gübre fabrikalarında da sürenin dolmasını beklediklerini söylemiştir.

Fiyat artışlarının durdurulmadığı, ev kiralarının dondurulmadığı bir ortamda sendikaların davranışlarını kınamanın mümkün olmadığını belirten **Selvi**, özetle şunları söylemiştir:

«Hükümetin ATAŞ Rafinerisinde yabancı petrol şirketlerine müdahalesi anında başlatılan ve devam eden Batman grevi ATAŞ'ı hiçbir şekilde ilgilendirmemiş ve etkilememiştir. Ancak bundan sonra başlatılacak grevler böyle önemli bir işe girişen hükümetin sorumluluğuna ait olacaktır.

Şimdiye kadar ülke ekonomisini düşündüğümüz, bu gibi hesaplara yer vererek plan yaptığımız, grev uygulamalarımızdan da anlaşılmaktadır.

Ülke ekonomisini işçi ücretlerinin bozduğunu savunmak, ülke ekonomisinin bu duruma düşmesinin nedenini emekçilere yüklemek veya bu yönde kamuoyunu oluşturmaya çalışmak büyük yanılgı olacaktır.

Şimdiye kadar belirli çevreler sendikaların aldığı hakları istismar etmişler, alınan haklardan daha süratli yükselen hayat pahalılığını unutturmaya çalışmışlardır. Devamlı olarak alınan hakların türünden ve bordradaki brüt rakamlardan bahsedilmiş, % 50'yi geçen ve her türlü haktan kuruşuna kadar kesilen vergi gözlerden ırak tutulmaya çalışılmıştır. Fiyat artışları durdurulmadığı, ev kiraları dondurulmadığı bir ortamda sendikaların tutumunu da kınamak mümkün olmayacaktır. Talepler, günün yaşam koşullarına uygun olarak sürdürülecektir. Sendikamızın başlattığı bu grev, yılların ihmaline uğramış ve eşit işe eşit ücret prensibinden yoksun bırakılmış, Doğu'da çalışan üyelerimizi, bütün sendikaları ve tüm işçi sınıfını çok yakından ilgilendirmektedir. Petrol-İş, bu konuda da öncülük vasfını kullanarak ve bu sorumluluğu hissederek mücadelesini başarı ile sonuçlandırıncaya kadar sürdürecektir.»

Bir gazetecinin **«Başbakan Bülent Ecevit yurtdışına gitmeden önce sizinle bir görüşme yapıp Türkiye'ye dönmeden grevin başlatılmamasını istediği yolunda söylentiler var. Doğru mu?»** şeklindeki sorusuna **«doğrudur»** şeklinde yanıt veren **Selvi**, şimdiye kadar sendikaların ve özellikle Petrol-İş'in aldığı hakların görülüp de bu yönde yanlış kamuoyu oluşturulduğunu belirtmiş, **«Fakat hiçkimse ve hiçbir yetkili petrol ve kimya işyerlerindeki çalışma koşullarına değinmez»** demiştir.

Selvi, bir gazetecinin sorusu üzerine de Türk-İş'in grevi desteklediğini söylemiştir.

Ecevit, AET'ye hazırlıksız gidiyor

Başbakan **Bülent Ecevit**, AET ve NATO yetkilileri ile görüşmek üzere Brüksel'e gidecektir. AET'nin Türkiye'den 4 ana konuda öneride bulunduğu belirtilmekte, ancak Başbakan'ın yarından sonra AET yetkilileri ile yapacağı görüşmeler öncesinde bu öneriler konusunda gerekli çalışmanın yapılmadığı bildirilmektedir. DPT'de yapılan çalışmalar sonucu ise AET Gümrük Birliğinden çıkarak topluluk üyesi ülkelerle ikili anlaşmalar imzalanması gereği vurgulanmıştır.

ANKA'nın haberine göre, Başbakan **Bülent Ecevit'in** AET yetkilileri ile yapacağı görüşmelere ilişkin programda, öncelikle Türkiye-AET ilişkilerindeki sorunlar üzerinde durulacaktır. Bu sorunlarla ilgili olarak, aralık 1976'da AET'nin Türkiye'ye yaptığı öneriler gözden geçirilecektir. AET yetkilileri, Türkiye'nin bu önerilere henüz cevap vermediğini kaydederek, ilişkilerin gelişmesi için Türkiye'nin yaklaşımının belirlenmesi gerektiğini kaydetmişlerdir.

AET ÖNERİLERİ

AET'nin Türkiye-AET ilişkilerinin geliştirilmesi için Türkiye'ye sunduğu önerilei dört ana başlık altında toplanmıştır. Buna göre, Türkiyeli işçilerin toplulukta serbest dolaşımı konusunda dört yıllık bir geçiş dönemi öngörülmektedir. Dört yıllık geçiş döneminin bitiminden bir yıl önce, ortaklık konseyi daha sonraki yılların koşullarını saptayacaktır.

AET önerileri ayrıca, Türkiye'ye tarım ürünleri ihracı konusunda bazı tavizler verilmesini de kapsamaktadır. Topluluğun değişik gümrük indirim oranları tanıma biçiminde önerdiği bu tarım tavizleri, Türkiye'nin bu alandaki ihracatının yüzde 94'ünü içermektedir.

Topluluğun Türkiye'ye yaklaşık 375 milyon dolarlık bir krediyi de Avrupa Yatırım Bankası aracılığıyla vermesini öngören önerileri, sınai işbirliği konusunda ise, yeni gelişmekte olan sanayilerin korunması yolundaki girişimlerin «mümkün» olabileceğini tekrarlamaktadır. Buna göre, Türkiye gelişmekte olan ülkelere, AET'den daha üst bir düzeyde tercihli ticaret rejimi uygulayabilecektir.

Edinilen bilgiye göre, Türkiye'de AET önerileri konusunda kesin bir çalışma yapılmamıştır. DPT ise, Türkiye'nin AET'nin Gümrük Birliğinden çıkarak, AET üyeleri ile ikili anlaşmalar imzalanması gerektiğini savunmaktadır.

Ecevit'in Brüksel'de bulunduğu süre içinde NATO yetkilileri ile de görüşeceği haber verilmiştir.

Cam sanayicileri daha az gider vergisi ödemek istiyor

ANKARA (ANKA)

Cam sanayicileri Vergi Yasa Tasarısında Gider Vergisi oranının bütün cam türlerinde yüzde 20'ye düşürülmesini istemişlerdir.

Cam sanayicileri, Maliye Bakanlığına yaptıkları başvuruda, bugünkü Gider Vergisi sisteminde, vergilenen sanayi dallarında yüzde 5 ila yüzde 20 gibi oranlar uygulandığı halde, bu oran cam sanayiinde yüzde 20 ila yüzde 50 arasında değişmektedir. Yeni tasarıyla cam sanayiinin Gider Vergisi oranları üst tavanının yüzde 40'a düşürülmesi öngörülmüştür. Cam sanayicileri, çeşitli cam türleri için yüzde 30 ve 40 olarak saptanan Gider Vergisi oranlarından vazgeçilerek bütün türler içinde yüzde 20 oranının kabul edilmesini istemektedirler.

Cam sanayicileri tarafından bu konuda hazırlanan notta şöyle denilmiştir:

«Düzcamın her türünde vergi oranının asgariye indirilmesi ile kaliteli ve kalın cam kullanımı teşvik edecektir. Bu olanağın sağlanması ile kısa dönemde ince camların kullanımlarının getirdiği sakıncalar, çabuk kırılma, göz ve genel sağlığı tehdit etme problemleri ile enerji israfı yaratan olumsuz sonuçların önüne geçilecektir, Isıcamın kullanım alanı böylece genişleyebilecektir, düzcamda varolan ihracat potansiyeli kullanılabilecektir.»

Bu yılki Gübre ihtiyacı karşılandı

(KAYSERİ, (A.A.)

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler, 1978 yılı programına göre gübre ihtiyacının tümünün karşılanmakta olduğunu açıklamıştır. Kayseri ve yöresinde gezide bulunan Mehmet Yüceler, döviz darboğazına karşın gübre ihtiyacımızın 5 milyon tonunun dış piyasalardan, 3 milyon tonunun da yerli üretimden karşılandığını ifade ederek, **«67 milyon liralık zirai ilaç ihtiyacımızı da yeni kredi imkanlarımızla sağladık. Böylece üreticinin tüm girdileri bu ekim döneminde karşılanmış bulunmaktadır.»** demiştir.

Kadın

(Baştarafı 8. Sayfada) medenemişlik, işçi sınıfına ikiyüzlülük değil de nedir?

Sosyalizm insanı geliştirmeyi amaçlayan düzenin adıdır. Sosyalist toplumda amaç herşeyin ve herkesin gerek ruhu, aklı, manevi değerleriyle, gerekse fiziğiyle daha güzel olmasıdır. Eğer bazı sapık akımların tuzağına düşmüş kişiler bunu anlamıyorlar, sosyalizmi bakımsızlık, pislik, pejmürdelik, çatıkkaşlılık sanıyorlarsa, hem yanılıyorlar, hem de kitlelerden kopuk kalmaya mahkûmlar demektir.

Bizler çizgimize güvenliyiz, çünkü işçi sınıfına güvenliyiz. Bu yüzden de, «koz» vermek gibi kaygılarımız yoktur.

Sosyalist ülkelerde, kadınların güzelleşmesine yönelik sanayiin, güzellik salonlarının gelişmesine gelince... Burada sorun birkaç noktada düğümlenmektedir. Önce, kozmetik sanayii ve benzeri işler için yapılan toplumsal yatırım lüks müdür, gereksiz midir ve diğer temel yatırımları engellemekte midir? Daha sonra bu türden olanaklardan kimler yararlanmaktadır? Nihayet bu türlü tüketim olanaklarının getirilmesinin amacı nedir?

Sanırız bu soruları teker teker cevaplandırırsak, okurumuzun içi rahat edecek...

Önce, sosyalist toplumlar, başta Sovyetler Birliği, kitlelerin yaşamıyla ilgili temel sorunları çoktan çözümlemiş toplumlardır. Örneğin, konutsuzluk, eğitimsizlik gibi kayo toplumlarda kişinin sağlık hizmetleri eksiği, konutsuzluk, eğitimsizgıları yoktur. İşsizlik yoktur, sefalet yoktur. Aşırı lüks de yoktur ama tüm konutlarda her türlü yaşam kolaylıkları vardır. Sular kesilmez, elektrikler kesilmez, ısınma derdi temelden merkezi ısıtma sistemleriyle çözümlenmiştir. Bu temel sorunlar için gerekli yatırımlar yapıldıktan sonra asıl amacı «insan» olan sosyalist düzen, o insanına ihtiyacı olan «tüketim» olanaklarını da sağlayacaktır kuşkusuz. Eğer çocuklar okulsuzken, köyler hekimsizken, insanlar işsizken, temel sanayi kurulmamışken kozmetik sanayii kuruluyorsa, kuşkusuz bir yanlış vardır bunda. Ama temel sorunlar çözümlenince, insanın ikincil ihtiyaçları ön plana geçer. Bu ihtiyaçlar soruna dar açıdan bakılırsa, ilk bakışta anlamsız bile gelebilir. Ama o toplumun insanının istediği, ihtiyacını duyduğu bazı tüketim olanaklarını yaratmamak da büyük toplumsal-insani sorunlara yol açacaktır. Kuşkusuz tüm bunlar, bir plan ve program işidir sosyalist toplumda.

İkincisi, ve en önemlisi, planlı sosyalist ekonominin bir sonucu olarak, sosyalist toplumda söz konusu tüketim olanaklarından, örneğin kozmetik sanayii ve güzellik salonlarından, berberlerden, tüm kadınlar eşit oranda yararlanabilirler. O zaman da güzellik olanakları malzemesi, sınıfsal ayrıcalık yaratan ve kadını metalaştıran bir şey olmaktan çıkıp, kadınlara ve tüm insanlara ihtiyaçlarını ve fiziklerini ilerletme yollarını açan olanaklar haline gelmektedir.

Sonra yanlış anlamayalım: Sosyalist ülkelerde kozmetik sanayii, kapitalist üretimin, kâr düzeninin bir parçası olarak gelişmemiştir. Temelde hepsi, birbirinin aynı, ambalajları farklı türlü türlü maddeler, birbirleriyle rekabet için yalan yanlış reklamlarla kadınları aldatan çeşitli markalar, kozmetik tekellerinin müşteriyi sömüren rekabetleri söz konusu değildir. İyi cins sabunlar, iyi cins şampuan, iyi cins diş macunu, cildi besleyen koruyan kremler, yani kişinin doğal yapısını koruyup geliştirecek müstahzarlardır kozmetik sanayiinden anlaşılan. Parfümler, rujlar göz boyaları, kadınlarla ilgili makyaj malzemesi de vardır. Ancak bunların hiçbirinde bir aşırılık gözlenmemektedir.

Nihayet, insanları güzelliştirme olanaklarının geliştirilmesinin amacı sosyalist toplumda kapitalist toplumda olduğu gibi, kad'nı metalaştırmak değil, aksine kadının kişiliğini daha iyi bulmasına, kendini daha güvenli duymasına yardımcı olmaktır. Sömürü ortadan kalktığı anda, tüketim maddesi sömürünün bir unsuru değil, insan ihtiyacının bir unsuru insanı geliştirecek bir unsur haline gelir.

İşçi sınıfının yaratacağı savaşsız sömürüsüz dünyada, insanların kafaları, gönülleri gibi, yüzleri, bedenleri de daha güzel olacaktır kuşkusuz. Sosyalizm insanı her yönden geliştirmeyi amaçlıyorsa ve kadın insanlığın yarısıysa, eğer kadının güzelleşmeye, gelişmeye olan hakkı sosyalist toplumda diğer toplumlardan çok daha fazladır.

Yeni Çeltek

(Baştarafı 1. Sayfa'da) yit üretilen işletmede üretimin tamamıyla durduğu, günde meydana gelen zararın 750 bin lira dolaylarında olduğu bildirilmektedir.

İbrahim Çalık, işçilerin haklarını alıncaya kadar grevin sürdürüleceğini belirtmiş, **«işvereni işçinin derdini anlamaya çağırıyoruz»** demiştir.

İşçileri dün sabah greve giden Yeni Çeltek Kömürleri Merzifona 10 kilometre uzaklıkta ve özel sektör tarafından işletilmektedir.

AKEL: "Kıbrıs, Ortadoğu ve Ege'de adil çözüme varılmalıdır,,

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) Genel Sekreteri **Papayannu**, AKEL'in yaklaşmakta olan kongresi hakkında verdiği bir demeçte, AKEL'in, Kıbrıs sorununun, Ege sorununun ve Ortadoğu sorununun adil bir çözüme ulaştırılmasından yana olduğunu belirtmiştir.

Papayannu, verdiği demeçte, AKEL'in her zaman uluslararası komünist ve işçi hareketinin birliğinden yana olacağını söylemiş ve «AKEL politik çalışmalarında, Marksizm-Leninizm öğretisini ve proletarya enternasyonalizmini rehber edinmiştir. AKEL, "Avrupa-komünizmi"ni reddeder» demiştir.

4 Eğitim Enstitüsü

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Sungurorhun bir konuşma yaparak enstitüyü öğretime açmıştır. Enstitü öğrencilerinin bölüm ve sınıflara ayrılmasından sonra öğrencilere enstitü girişi kimlik kartları dağıtımına geçilmiştir. Kimlik dağıtımı işlemlerinin uzun sürmesi nedeni ile dün derslere başlanamadığı öğrenilmiştir.

BİR FAŞİST GÖZALTINA ALINDI

Bu arada enstitü içinde oldukça azınlıkta kaldıkları görülen faşistler açılış töreni sırasında ilericilere saldırmak istemişlerdir. Polis bir faşisti elinde sopası ile yakalayarak gözaltına almıştır.

ÖĞRENCİLER ENDİŞELİ

Öteyandan eğitim enstitüsün de okuyan ilerici - devrimci öğrenciler yaptıkları açıklamada yıllardır eğitim enstitüsünü işgal ederek adeta bir eğitim kampı yapan faşistlerin çevrede üslendikleri yurt ve evlerin kapatılmasını istemişlerdir. Sözkonusu yurt ve evlerin kapatılması halinde faşistlerin heran kitlesel cinayetlere girişebilecekleri öne sürülmüştür.

☆ Acıbadem Semtindeki Kadıköy Mühendislik Yüksek Okulunu dün sabah erken saatlerde işgal ederek kapılara barikatlar kuran 36 faşist, polis tarafından yakalanarak gözaltına alınmıştır.

İSTANBUL

★ Halkalı-Sirkeci banliyö treninde, faşist komandolar, ilerici gazeteleri okuyanlara saldırmışlar ve iki kişiyi döverek yaralamışlardır. Saldırganlardan 4 kişi polis tarafından gözaltına alınmıştır.

★ Afiş asarken polis tarafından gözaltına alınan 144 «akıncı» savcılık tarafından serbest bırakılmıştır.

★ İlerici Liseliler Derneği (İLD) Genel Sekreteri Cengiz İpbüker bir bildiri yayınlayarak POL-DER'in kapatılmak istenmesini şiddetle protesto ettiklerini açıklamıştır. POL-DER'le dayanışma içinde olduklarını da bildiren İpbüker, demokratik kuruluşlar üzerindeki baskılara son verilmesini istemiştir.

ANKARA

☆ Bursa Caddesindeki Belediye Bloklarından 10. Bloka, Ureyil Mahallesi İstasyon Caddesi 1096 no.lu eve, Akpınar Sokak 16 no.da oturan Ruhi Ünlü adlı kişinin evine atılan patlayıcı maddeler can kaybına yolaçmamıştır. Bu arada Hamza Altuğ adlı şahsın Keçikıran Mahallesi 362 no.lu evi kurşunlanmış, kapısının önüne bırakılan patlayıcı madde ise etkisiz hale getirilmiştir. Ayrıca, Demirlibahçe'de Enis ve Akpınar sokaklarının kesiştiği yere de patlayıcı madde atılmıştır.

★ Ülkü Ocakları üyeleri oldukları bildirilen komandolar dün Kızılay'da bir gösteri yaparak «Hükümet İstifa» diye bağırmışlardır. Faşistlerin uzun süren gösterilerine polisin müdahale etmemesi üzerine sayıları ikiyüze yaklaşan bir grup ilerici-devrimci genç de çeşitli sloganlar atmaya başlamışlardır. «MİT Kontr-Gerilla, Ülkü Ocakları Dağıtılsın, «Kahrolsun Faşizm» şeklinde slogan atan gençler ile «komandolar» arasında Kızılay Meydanında taşlı bir çatışma olmuştur.

Polisin olaya müdahale etmesi üzerine çok sayıda kişi gözaltına alınmıştır.

★ Hacettepe Üniversitesi Beytepe Kampüsünde dün saat 13.00 sıralarında yemekten dönen öğrencilere taşlı bir saldırı düzenleyen komandolar daha sonra jandarma desteğinde Yıldız anfisine sığınmışlar ve bütün binayı tahrip etmişlerdir.

İlerici öğrenciler saldırıların okulu kapatmayı amaçladığını söylemişler ve birçok öğrencinin gereksiz yere gözaltına alındığını bildirmişlerdir.

İZMİR

★ İzmir Eğitim Enstitüsü Müdürü **Rıza Akın** bir açıklama yaparak hiçbir öğrencinin okulla ilişkisinin kesilmediğini söylemiştir. Öteyandan Akın, okulun durumunun son derece normal olduğunu da sözlerine eklemiştir.

MSP,

(Baştarafı 1. Sayfa'da) ceği bildirilmiştir. MSP, İstanbul'da, aynı gece, 29 Mayıs ile ilgili olarak «Fetih Yakındır Geçesi» düzenleyecektir.

Her üç toplantıda, Parti Genel Başkanlarının konuşacağı bildirilmiş, AP ile MHP arasında son zamanlarda belirginleşen görüş ayrılıklarına rağmen, İstanbul'daki AP mitingini MHP İstanbul örgütünün, Erzurum'daki MHP toplantısını ise AP Erzurum örgütünün destekleyeceği öğrenilmiştir. Bu konudaki görüşmelerin sürdürüldüğü de edinilen bilgiler arasındadır.

CIA AID'yi maske olarak kullanmış

DIŞ HABERLER SERVİSİ

CIA'nın eski Genel Müdürü **William Colby**, yaptığı bir açıklamada, CIA'nın, Uluslar arası Kalkınma Bürosu (AID)nu, başka ülkelerde faaliyet gösteren ajanlar için bir maske olarak kullandığını söylemiştir. Colby, bir televizyon röportajında, **«AID CIA görevlilerine bir örtü olarak kullanıldı»** demiştir. Colby, **«CIA ajanları dış ülkelerde, alınlarına CIA diye yazarak çalışamazlar. Bu ülkelerde bulunmalarına bir neden göstermek gerekir»** demiştir. Colby, CIA'nın, dış ülkelere temsilciler gönderen diğer resmi kuruluşları da örtü olarak kullanma olanağı bulduğunu söylemiştir.

KONGRE İLANI

İlerici Kadınlar Derneğinin 21 Mayıs 1978 Pazar günü saat 10.00'da Mete Cad. 26/2 Taksim adresinde yapılması gereken II. Olağan Genel Kurulunda çoğunluk sağlanamadığından, 28-29 Mayıs 1978 günleri saat 10.00 da çoğunluk aranmaksızın Tepebaşı Kazablanka Gazinosunda aşağıdaki gündemle yapılacaktır.

Üyelerimize Duyurulur
İlerici Kadınlar Derneği
Merkez Yönetim Kurulu

GÜNDEM:

1 — Açılış
2 — Divan Seçimi
3 — Saygı Duruşu
4 — Konukların konuşması
5 — Karar ve tüzük komisyonları ve oy sayım kurulunun seçimi
6 — Çalışma raporları ve mali raporların okunması
7 — Raporlar üzerine görüşme
8 — Aklama
9 — Tüzük değişikliği
10 — Kararlar
11 — Seçimler
12 — Dilekler ve kapanış

(Po: 513)

S.S. TÜRKİYE ZİRAATÇILAR DERNEĞİ ÜYELERİ YAPI KOOPERATİFİ BAŞKANLIĞINDAN

İLAN

a) Meslek mensubu veya müteahhitlerden teklif alma suretiyle aşağıdaki işler ihaleye çıkarılmıştır.

1 — Yapı Kooperatifinin 250 ortağı adına arsa tahsis işlemlerini yürütecek, dosyaları hazırlanacak, ilgili kuruma iletilecek ve izlenerek sonuca bağlanmasını sağlayacak.

2 — Arsa tahsis işlemi sonuçlandıktan sonra arsa üzerine yaptırılacak 250 dairenin uygulama projelerinin yapılması, detaylarının çıkarılması ve yasal tastik işlemlerinin sonuçlandırılması.

3 — İnşaat ihale dosyalarının hazırlanması.

4 — Konutların inşaatlarına başlanabilmesi için gerekli kredi işlemlerinin takibi ve sonuca ulaştırılması.

b) İstekliler teklif mektuplarına yapılacak işlerin ücretini ayrı ayrı yazacaklar ve ayrıca toplam ücret miktarını belirteceklerdir.

c) Teklif mektupları 31 Mayıs 1978 günü saat 19.00'a kadar Akay Cad. No: 7'deki kooperatif başkanlığına iletilmiş olacaktır.

d) Konu ile ilgili ayrıntılı bilgi ve şartname kooperatif başkanlığından temin edilir.

(Po: 509)

KONGRE İLANI

Bayrampaşa Halkevi Olağanüstü Genel Kurulu, 4 Haziran 1978 Pazar günü saat 11.00 de Maden-İş 1. Bölge Temsilciliği Salonunda toplanacaktır.

Gündem aşağıya çıkarılmıştır.

Yönetim Kurulu

GÜNDEM

1 — Açılış ve Saygı Duruşu
2 — Başkanlık Divanı Seçimi
3 — Yönetim ve Denetim Kurulu Raporları'nın okunması
4 — Eleştiriler ve aklama
5 — Seçimler

Po: 512

SAHİBİ POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtım A.Ş.
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Öğretim üyeleri «Türk Toplumunda Kadın» konusunu tartıştı

SEMİNERE KATILANLAR SEMİNERİ NASIL DEĞERLENDİRDİ?

Sosyal Bilimler Derneğinin düzenlediği seminere katılan üyelerin bazılarından olay hakkındaki değerlendirmelerini istedik. Hacettepe Üniversitesinde Beslenme Bölümü Başkanı olan Prof. Dr. Ayşe Baysal'ın bize söyledikleri gerçekten ilginçti. Aynı zamanda Köy Enstitüleri mezunu olan Baysal şöyle yorumluyordu dört gün süren ve dört gün boyunca kadının tartışıldığı semineri:

Prof. Dr. Ayşe Baysal

(HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ BESLENME BÖLÜMÜ BAŞKANI)

«Tokluk içinde açları tartıştık»

«Konuşmacıların kimisi kentte, kimisi kırda araştırmalar yapmışlar. Kadın, onlar için bir denek olmuş. Ancak denek'leri burada yok. Ezilmiş kadınları konuşuyoruz. Güzel ama onlar nerde? Ezilmiş kadınları kendi sorunlarını konuşur duruma getirmek başlıca görevlerimizden olmalı. Onları gerek kırsal, gerek kentsel alanda örgütleyelim. Sorunlarını kendileri anlatsınlar. Ya da bizim anlattıklarımızı izleyebilsinler. İşçi sınıfı içinde sorunlarını anlatabilen kadınların sayısı yeterli mi? Konuşmacılar bir de sorunları ortaya koyarken «Ben şunu buldum» «Sen şunu buldun» tavrındalar. Bu da iyi ama bir bilim adamı olarak bize ne gibi sorumluluklar düşüyor? Bizim işimiz ne? Bu belirlenmedi. Öneri yok yani. Zaaflarımızı ortaya koyabilmeliydik. Bunu yapmadık bu seminerde.»

Semineri izleyen diğer üyler arasında Adalet Ağaoğlu, Füsun Altıok, İlber Ortaylı, Ülgen Erdoğan'da görüşlerini şöyle anlattılar bize...

Adalet Ağaoğlu

(YAZAR)

«Erkekler Düzeni-ni yıkmak gerek»

«Seminer, eğer bir kadın sorunu varsa, bu konuda pek çok bilimsel görüşü çeşitli alanlarda ilk kez topluca dile getirmesi açısından önem taşıyor. Ancak bildirilerin büyük bir bölümü genelde bilinen doğrulara yeni boyutlar eklemiyor. Bu benim genel görüşüm.

Özel olarak sorunun bir insan sorunu olarak tarihsel ve sınıfsal bağlamlar içerisinde tartışılmasını, daha doğrusu elbette hangi konum içersinde olursa olsun varedilmiş bir kadın sorununun şimdiye dek bilinen sınırları dışında tartışılmasını dilerdim. Bununla birlikte konunun bu boyutları ile tartışılacağına bir kapı aralamıştır bu seminer. Kadınlar gerçekten üstlerindeki çok yönlü sömürüyü ortadan kaldırmak istiyorlarsa sorun, saptamak ve yakınmaktan daha öteye götürülerek seminere katılan ve kendi bilincinde olduklarına kesinlikle inandığımız kadınlarımız tarafından daha cesurca ele alınmalıdır. Bununla şunu demek istiyorum: Çağlar boyu sürmüş ve erkekler tarafından yasallaştırılmış adı da bir «erkekler düzeni» olan düzeni yıkmak için onlarla birlikte insan değerleri ile donanalım. Çünkü eninde sonunda burada konuşanlar, itiraf edilse de edilmese de ezilen kadının kurtarılması için bir misyonları olduğuna inanan aydın tabakadan kadınlar.»

İlber Ortaylı

«Seminer yararlı oldu»

«Seminer yoz bir feminizmden çok Türkiye'nin ilerici sosyolog ve antropologlarının katıldığı ve kadın sorununun ekonomik ve sınıfsal boyutlarıyla ele alındığı bir çalışma oldu. Özellikle Fasih sosyolog Fatma Mern[illegible] gibi yabancı davetliler bu doğrultuda geniş karşılaştırma olanakları getirmişlerdir.»

Füsun Altıok

(FELSEFE BÖLÜMÜ ÖĞRETİM GOREVLİSİ)

«Konuyu sınıfsal bağlamda yeniden düşünmek gerek»

«Sosyal Bilimler Derneğinin düzenlediği bu seminerin ne amacı, ne doğrultusu feminist ya da kadın şovenizmi vurgusunu taşımaktaydı. Zaten öyle olsaydı benim ilgimi hiç çekmezdi. Ama kadının, kendisinin ve sorunlarının üzerine eğilinmesi, aydınlatılması gereken bir olgu durumunda bulunduğu da yadsınamayacak bir gerçek olduğuna göre, seminerde verilen bilimsel bildirilerin getirdiği yeni bulgulara ve yorumlara ilgi duyduğum kuşkusuz. Acaba bilmediğimiz şeyler öğrendik mi? Bir çözüme ya da öneriler dizisine varabildik mi? Bu soruya tam olumlu bir yanıt vermek belki fazla iyimserlik olur. Ancak, unutmamak gerekir ki bu tür toplantılar ele alınan konular üzerinde yeniden düşünülmesini, yeni açılardan yaklaşım sağlanmasını amaçlarlar. Sorunlara sonuçlar getirici roller yüklememeliyiz böyle bilimsel seminerlere. Seminerde sunulan bildiriler arasında her birimizin özellikle ilgimizi çekenleri hangileriyse, onları ve tartışmaları çalışma ve düşünme varsayımları olarak ele alırsak, asıl verim bu malzemenin işlenmesi yorumlanmasıyla sağlanacaktır. Kendi dünya görüşüm doğrultusunda, en genelde tartıştığımız bütün konuları tarihsel eksenden ve sınıfsal bağlamdan soyutlamaksızın, yeniden düşündüğümde yeni ve daha temellendirilmiş birleşimlere varacağımı sanıyorum. Tüm katılanlar için de beklentim budur. Böyle düşündüğümde de canlı bir tartışma ve düşünce alışverişi olanağı sağlamış olması bakımından seminerin büyük ölçüde amacına ulaştığını söyleyebiliyorum. Umalım ki bu tartışmaların ve değerli bilimsel bildirilerin kadın sorununun aydınlatılmasındaki katkısı kitaplıklarımızın raflarında, çekmecelerinde tozlanmaya terkedilmesin ve en azından kafalarımızı kurcalamayı sürdürsün, bizi daha bütünsel yorumlara varma yolunda itici güç olsun.»

Dr. Ulgen Erdoğan

(EGE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER FAKÜLTESİ ASİSTANI)

«Toplumsal yapı kenara itilirse, kadın şovenizm'ine varılır»

«Toplumsal yapıyı bir kenara bırakıp kadın sorununu tartışamayız. Toplumsal yapı bir kenara itildiğinde varılacak olan nokta «kadın şovenizmi»dir. O zaman iş kadın erkek rol çatışmasına kendiliğinden dönüşmektedir. Seminerde birçok rakkamlar, yüzdeler sunuldu. Bunlar gerçekten çok önemli. Ancak rakkamlar «niçin» sorusu ile pekiştirilmeli. Bu olmayınca yani yalnız istatistiki bilgiler verilince «peki ne olmuş yani?» sorusu gelir karşımıza. Rakkamların mutlaka bir kuramla beraber sunulması gerekiyor.»

Seminere katılanlardan bir grup.

★ CARLTON OTELİNDE YAPILAN SEMİNER KONUSUNDA, PROF. DR. AYŞE BAYSAL, «TOK KARINLA AÇ KADINLARI TARTIŞTIK» DEDİ

ÜLKÜ KARAOSMANOĞLU

16 Mayıs'ya İstanbul'un en lüks otellerinden birinde «Türk Toplumunda Kadın» konulu bir seminer başladı ve dört gün sürdü. Üniversite çevresinden büyük destek gören Sosyal Bilimler Derneği'nce düzenlenen ve Kültür Bakanı ile kadın milletvekillerinin, yabancı konukların izlediği seminerde öğretim üyeleri, doçentler ve genç doktorlar, kadını çeşitli açılardan ele alan tebliğler sundular. Tebliğlerin konuları şöyle idi: «Demografik açıdan Türkiye'nin Kadın Nüfusu», «Metropol Bölgelerin Yeni Bir Öğesi: Gecekondu Kadını», «Türk Toplumunda Kadın İşgücünün Katılması, Mesleki Dağılımı, Eğitim Düzeyi ve Sosyo-Ekonomik Durumu», «Türk Kadınının Sağlık Sorunları», «Türk Kadınının Beslenme Sorunları», «Türkiye'de Aile Yapısındaki Değişmeler», «Kasaba Kadını», «Kadınların Kendilerini Algılamaları - Kuşaklararası Bir Karşılaştırma», «Türkiye'de Kadının Rolü ve Doğurganlığı», «Türkiye'de Kırsal-Kentsel Kesimde Eğitimin Kadınlar Üzerindeki Etkisi», «Türk Kadınının siyasallaşmasında TV'nin Etkisi», «Üç Beş Yıllık Planlarda Kadınlara Yönelik Siyasal Taslakların ve Dolaylı Sonuçların Çözümlenmesi», «Türkiye'de Kadın ve Din» - «Türk Kadınları ve Politika.»

Seminerde bildiri sunan öğretim üyeleri, doçentler ve doktorlar arasında şu adlar vardı: Prof. Dr. Nermin Abadan Unat, Dr. Leila Erder, Dr. Tansı Şenyapılı, Prof. Dr. Gülten Kazgan, Doç. Dr. Sabahat Tezcan, Prof. Dr. Ayşe Baysal, Prof. Dr. Mübeccel Kıray, Dr. Deniz Kandiyoti, Doç. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı, Dr. Ferhunde Özbay, Doç. Dr. Oya Tokgöz, Gül Ergil, Dr. Binnaz Sayarı, Doç. Dr. Şirin Tekeli.

Seminerden edinilen izlenimlere göre çalışmalar titizlikle ve bilimsel açıdan ele alınmıştı. Ancak çağrılı konuklar arasında konuya «feminist» açıdan yaklaşanların çoğunlukta olduğu, ya da «Atatürk Devrimi ile Türkiye'de kadının geldiği olumlu çizgi» gibi geleneksel yuvarlak sözlerin sıkça işitildiği de gözlendi. Seminerin sonuçlarının bir kitapta toplanacağı haberini Prof. Dr. Nermin Abadan verdi. Görüldüğü kadarıyla olanakları oldukça yüksek olan derneğin sonuçta önemli bir yükümlülüğü üstlendiği ortada idi. Böylesi bir kitapta yazıların yönetimdekilerin kadın sorununa bakış açılarını büyük ölçüde etkileyeceği düşünülebilir.

Öğretim üyeleri tebliğlerinde Kadını değişik açıdan ele alıyordu.

Şule Yüksel Şenler de seminerdeydi...

Tartışmalı toplantıya davetli olmadan gelenlerden biri de Şule Yüksel Şenler'di. Çoğunluğunu şık hanımların oluşturduğu seminerde türbanı ve kapalı giysileri ile oturan Şule Yüksel Şenler, salonun havasını birden değiştirdi ve bütün gözler ona çevrildi. Özellikle tarikatçı sağda, bir zamanlar MSP çevrelerinde iyi tanınan Şule Yüksel'in konuşma isteğinin reddedilmesi, ilginin onun üzerine toplanmasına yolaçtı. Prof. Nermin Abadan ile uzun tartışmalar sonucu kürsüye gelmeyi başaran Şule Yüksel Şenler, «Kıymetli dinleyicilerin iki dakikasını alacağım. Helal edin» diyerek konuşmasına başladı. Bu sözler, salonda gülüşmeleri başlattı. Son derece politik davranışlar içindeki Şule Yüksel «Peki, sizin deyiminizle mazur görün» biçiminde sözlerini sürdürdü. Şule Yüksel şunları söylüyordu:

«Burada İslam'a bir Hristiyanın bakışı ile bakılıyor. Dinler insanlık için gönderilmiştir. Tek bir Allah tarafından, dinler birbirlerinin tamamlayıcısı olarak indirilmiştir. Kadının satıldığı bu vahşet döneminde insanlığın kurtarıcısı Allah'tır. Toplumdaki bozuklukları Allah'a bağlamayınız. Bu haksızlık olur. Bu Allah'a çatmaktır.»

Konuşması, Prof. Nermin Abadan tarafından sık sık süreyi doldurduğu için kesilen Şenler'e, Doçent Dr. Emre Kongar şöyle cevap veriyordu: «Daha iyi Müslüman olarak bu durumdan kurtulamayız. Çünkü toplumu belirleyen öğe, din değildir. Eğer din'dir dersek, o zaman bir toplumu batıranın da din olduğunu kabul etmek durumundayız.»

Bilemeyiz bir faydası oldu mu konuşmanın ama, Şule Yüksel Şenler'in seminere katılması ilginç bir olaydı gerçekten de...

Politika'da kadın

İLERİCİ KADINLAR DERNEGİ 2. GENEL KURULUNA DOGRU...

3 Haziran'da üçüncü kuruluş yıldönümünü büyük bir şenlikle kutlamaya hazırlanan İKD, yine bu günlerde, 28-29 Mayıs günleri toplanacak olan 2. Olağan Genel Kurulu'nun da hazırlıklarını sürdürüyor.

Türkiye kadınlarının örgütü İKD, üç yıl önce, Çeliktepe'de küçük bir gecekondu da çalışmalarına başladı. Üç yıl gibi kısa bir süre içinde ise önüne çıkan tüm güçleri kararlılıkla göğüsleyerek ve ilkelerinden ödün vermeden yenerek Türkiye kadınlarının biricik kitle örgütü olduğunu ispatladı. Bir yandan 1. ve 2. MC Hükümetlerinin, emperyalizmin maşalarının ağır baskı ve terörünü göğüsledi. Bu dönemde, Dernek Merkezi ve birçok şubeler basıldı, arandı, pek çok şube kapatıldı. Üyelere ve şubelere faşistler ve Maocular tarafından saldırılar düzenlendi. Ancak bütün bu sağdan ve soldan gelen saldırılar ilirici kadın hareketini durdurmaya yetmedi. Tüm güçlüklere rağmen üye sayısı 12 bine ulaştı.

Genel Kurul için hazırlanan çalışma raporunda İKD'nin **«22 şube ve 26 temsilciliğe sahip güçlü ve yığınsal bir örgüt»** olduğu övünçle belirtilmektedir.

İKD'nin bu hızlı gelişmesi, onun aynı zamanda demokrasi güçleri arasında etkin ve saygın bir yer kazanmasını sağladı. Artık kadınlar da toplumsal hayatta seslerini duyurmakta, demokrasi ve ilerleme savaşımında ön sıralarda yer almaktalar.

İKD, kurulduğu günden bu yana, analığın toplumsal bir işlev olduğunu savundu, **«kadının kurtuluşunun toplumun kurtuluşuyla olacağı»** belgisi altında savaşım verdi. **«Kadınların hakları için savaşımını, işçi sınıfının öncülüğünde demokrasi ve bağımsızlık savaşımıyla»** en doğru bir biçimde bağdaştırdı. **«Eşitlik, ilerleme, barış»** belgisinin yönlendiriciliği altında yoğun bir çalışma gösterdi ve önemli aşamalar kaydetti.

Bu üç yıl içindedir ki, kadınlar, faşizmle, pahalılıkla, işsizlikle savaşımda; tekellere karşı direnen metalurji işçileriyle dayanışmada, barış savaşımında, 1 Mayıslarda ön saflarda yer aldılar. Ve bu üç yıldır ki, kadınlar büyük bir coşku ve kararlılıkla, şimdiye kadar görülmedik bir hareketlilik içindeler. Onlar, Uzunköprü'den Diyarbakır'a, Mersin'den Trabzon'a kadar Anadolu'nun dört bir yanında, bir yandan kendilerini eğitmek için okuma - yazma kursları açıyorlar, seminerler veriyorlar, toplumsal olayları tartışıyorlar, bir yandan da, demokrasi savaşımına katılıyor, yürüyüşler, mitingler düzenliyor, açık oturumlar, geceler, kahve - ev toplantıları düzenliyorlar...

İKD'nin kuruluşu ve kadınlarımızın ilk kez göstermelik olmayan, çaylar düzenlemekle vakit geçirmeyen, ilerici bir kadın örgütünde örgütlenmeleri gerçekten de üzerinde önemle durulacak bir olaydır. Kadınların toplumsal hayata bu denli coşku içinde, yaratıcı ve bu denli aktif katılmaları, onları çatısı ve doğru bir görüş ışığında toplayıp yön veren İlerici Kadınlar Derneği'nin başarısıdır.

Kadınlar, ülkemizin emekçi kadınları, bu günlerde, İKD'nin 2. Olağan Genel Kurulu'na yine aynı titizlik ve çalışkanlıkla hazırlanıyorlar. Binlerce kadın, şube kongrelerinde delegelerini seçtiler. Yüzlerce delege, genel kurulda kadınların ve toplumun sorunlarını tartışacak, yeni yöneticilerini seçecekler. Genel Kurul'da gerek UDKF temsilcisi, gerekse, pekçok ülkenin kadın örgütlerinden temsilciler hazır bulunacak.

İKD sadece Türkiye'de değil, uluslararası kadın örgütlenmesinde de sesini duyurmuş, yerini almış bir örgüttür bugün. Uluslararası Demokratik Kadınlar Federasyonu'na katılma başvurusu kabul edilmiş, İKD, 2. Genel Kurulu öncesinde UDKF'ye üye olmuştur.

Savaşsız, sömürüsüz bir dünyanın kurulmasını kadınlardan daha fazla kim isteyebilir ki! İşte İKD'li kadınlar tüm dünya ilerici kadınları gibi bu amaç için savaşıyor, bu amaçla örgütleniyorlar.

«Kadın, Sosyalizm, Güzellik ve Aşk» konusunda bir mektup, bir cevap...

Kadın, Sosyalizm, Güzellik ve Aşk konulu okurlarımızın dikkatini çekmiş olmalı ki, yazıyla ilgili mektuplar almaya başladık. Kadın okurlarımız yanında, erkek okurlarımız da ilgilenmişler konuya. Bize İstanbul'dan yazan Sayın Mehmet KÜÇÜKOSMAN şöyle diyor:

«Politika'nın 16 Mayıs 1978 tarihli sayısının son sayfasında, Kadın, Sosyalizm, Güzellik ve Aşk başlıklı yazı beni uzun uzun düşünmeye sürükledi. Günümüzde, ülkemizde maocu ve maceracı akımların saldırılarının yoğun olduğu bir dönemde, bu yazı yazılmalı mıdır diye düşündüm.

Yazıda Sosyalist ülkelerde kozmetik sanayiinin geliştiği, güzellik salonlarının arttığı, sosyalist ülke genç kızı olan Nataşa'nın, sevgilisiyle buluşacağı zaman Parisli hemcinsi kadar aynanın karşısında kaldığından bahsediliyor.

Günümüzde, marksizmi saptırıp Amerikan emperyalizminin yandaşı olmuş Çin'de olduğu gibi, kadının dişiliğini unuttuğu bir topluma kesinlikle hayır diyoruz. Ama kadının çoğu zamanını güzellik salonlarında geçirdiği, aşırı boyanmayla tam bir süs eşyası, bir sömürü aracı olarak kullanıldığı kapitalist topluma da hayır demeliyiz. Güzellik ve çekicilik mutlaka kozmetik sanayiinde ya da güzellik Enstitüsünden mi geçer. Sosyalist toplumdaki bir kişi bunlarla mı uğraşır? Beni aydınlatmanızı dilerim.

Başarılarınızın sürekli olması en samimi dileğimdir».

Sömürü ortadan kalktığı anda tüketim maddesi, insan ihtiyacının bir unsuru haline gelir. Güzellik araçları, bakımlı kadının her zaman elinin altındadır.

Kapitalist üretim ilişkileri lüks tüketimi körükleyerek «yoz» kadını oluşturur. O zaman bakımlı, güzel kadının yerine, nasıl süsleneceğini şaşıran kadınlar ortaya çıkar.

★ Okurumuzun kafasına bazı noktalar takılmış kuşkusuz. Ama, «kadın sosyalist oldu mu, devrimci oldu mu kadınlığını unutmalıdır, bakımsız olmalı, kendine zaman ayırmamalı» diye sosyalizmle de, devrimcilikle de ilişkisi olmayan, hazmedilmemiş düşüncelerin ürünü yanlış görüşlere kapılmadığı, doğru ve sağlıklı düşündüğü de anlaşılıyor.

Okurumuzun mektubunda dile getirdiği soruları iki öbekte toplamak mümkün. Birincisi, **«böyle bir yazı maoculara, maceracılara, sapık akımlara «koz» vermez mi»** demek istiyor ve **«dönemi mi böyle bir yazının»** diye soruyor. İkincisi de sosyalist ülkelerde kozmetik sanayiinin güzellik salonlarının gelişmesine sosyalist bir ülke genç kızının ayna karşısında uzunca süre süslenmesine takılmış. **«Güzel mutlaka buralardan mı geçer»** diye soruyor.

Öncelikle hemen söyleyelim ki, kendi çizgilerinin doğruluğuna inanmış olan işçi sınıfı sosyalistleri, gerçekeri ifade etmekten çekinmezler.

Eğer «doğru»ları koz olarak kullanacaklar varsa, buyursun kullansınlar! Canları istiyorsa, sosyal kadınını, sosyalist dünya kadınını «güzelliğe» verdiği önem için suçlasınlar! Bu suçlama kendilerine dönecektir. Öte yandan iki yüzlülükleri, daha iyi ortaya çıkacaktır. Maocu, maceracı kanatlarda yer alan bilinçsiz genç kızlarımızın, arkadaş toplantılarında, aile içinde bir akşam yemeğinden farklı giyindiklerine, makyaj yaptıklarına; derneğe veya «eyleme» gidecekleri zaman ise, bu iş için özel olarak hazırlanmış «devrimci» kılıklarını giydiklerine, saçlarını ona göre taradıklarına çok tanık olduk. Hatta bir tartışmalı seminerde, gencecik bir maocu kız, konuşma yapmaya kürsüye çıkacağı zaman uzun topuklu çizmelerini arkadaşının düz ayakkabılarıyla değiştirdi.

Bu kendini kandırmak, halkı kandırmak değil de nedir? İşçi sınıfının bilimini ve doğrularını haz-

(Devamı 7'nci Sayfada)